

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Fenomenologie náboženství: posvátná místa – Mekka

Zuzana Lomnická

Plzeň 2012

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Humanistika

Bakalářská práce

Fenomenologie náboženství: posvátná místa - Mekka

Zuzana Lomnická

Vedoucí práce:

Demjančuková Dagmar, Mgr. CSc.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2012

.....

Obsah

1 Úvod	4
2 Předislámské dějiny Mekky	6
2. 1 Průřez historií města.....	6
2. 2 Mekka předislámská.....	7
2. 3. Pohanská Ka'ba.....	8
2. 4. Náboženské kultury staré Arábie	9
2. 5. Pout' v předislámské Mekce	9
2. 6. Kurajšovci.....	10
2. 7. Slib Alláhovi a napadení Mekky slony	11
3 Abrahám (Ibrahím).....	12
3. 1. Ka'ba	16
3. 2. Pramen Zamzam	18
4 Muhammad	18
5 Pout' (Hadždž)	23
5. 1. Pout' obecně	23
5. 2. Pout' dnešního muslima krok za krokem.....	25
6 Mekka v muslimské tradici.....	27
6. 1. Soudobá islámská architektura	27
6. 2. Masdžid al-harám.....	29
6. 3. Mekka dnes	30
8 Seznam použité literatury a pramenů	35
9 Resumé.....	37
10 Přílohy.....	38

1 Úvod

Ve své práci se zabývám historií nejposvátnějšího místa muslimů - Mekkou. Práce je rozdělena do šesti velkých okruhů, kterým se postupně věnuji. V první kapitole rozpracovávám předislámské dějiny Mekky, kam zahrnuji historický nástin dějin města, tehdejší pohanské kultury spojené s uctíváním Ka'by a Malou pouť. V další podkapitole se zabývám nejdůležitějším mekským kmenem, ze kterého vzešel prorok Muhammad, Kurajšovci. Jako poslední podkapitolu vkládám příběh Abd-al Muttaliba, Muhammadova dědečka a napadení Mekky habešskými slony.

Při popisu historie určitého místa se nevyhneme bájím, povídkám a vyprávěním o osobách, které jsou s místem bezprostředně spojené. Proto jako další velkou kapitolu vkládám příběh proroka Abrahama, který je nedílnou součástí muslimské tradice a nebýt mimo jiné jeho (ještě Muhammad), zřejmě bychom neznali dnes tradiční pouť *Hadždž*, která připomíná jeho skutky. V přiřazených podkapitolách pak popisují centrální místo Mekky – svatyni Ka'bu a pramen Zamzam, jelikož jsou tyto dva fenomény podle pověsti spojeny právě s osobou Abrahama. Následující samostatnou kapitolu jsem zasvětila Muhammadovi, největší osobnosti islámu. Další velký mezník mé práce je rozdělen na dvě podkapitoly, ve kterých se podrobně zabývám jedním z pěti pilířů islámu – Poutí (*Hadždž*). První z nich je spíše teoretická a má čtenáři vykreslit nástin toho, o co se v pouti vlastně jedná. Ve druhé části pak podrobně popisují vlastní pouť muslima krok za krokem. Poslední kapitola je zasvěcena soudobé Mekce, ve které čtenáře nejprve krátce seznámím s islámskou architekturou, následně si prohlédneme Velkou mešitu (*al masdžid al haram*) a nakonec se podíváme na to, jak to v Mekce vypadá dnes.

Metody, které jsem v této práci použila, jsou metoda deskriptivní, kdy jsem popisovala různé fenomény (př. Ka'ba) a metoda komparativní, kdy jsem porovnávala informace z různých zdrojů a dávala je dohromady.

Literatura k tématu je velice různorodá. Ve zkratce se dá říci, že taková literatura, která by se zabývala přímo Mekkou, v češtině není. Z tohoto důvodu jsem hojně využívala cizojazyčné zdroje, a to především internetové. Naopak pro příběhy proroků jsem používala literaturu českou.

Téma jsem si vybrala z toho důvodu, že mě tato problematika posvátných míst vždy velmi zajímala a přitahovala. Bohužel na školách se Mekce nevěnuje téměř žádná pozornost.

S tím se pojí i cíl mé práce. Jde mi o vytvoření ucelené historie města Mekky s jejími tradicemi a příběhy, protože se domnívám, že taková práce se na české půdě jen těžko nalézá a je jí poskrovnu. Druhý cíl, který si kladu, je, že se pokusím přinést budoucímu čtenáři zase trochu jiný pohled na jedno ze tří hlavních monoteistických náboženství – islám. Zvolila jsem cestu popisu místa, které je muslimům nejsvětější. Ve čtenáři bych velice ráda probudila opět trochu jiný pohled na „muslimskou problematiku“ nebo ho alespoň obohatila o nové informace.

2 Předislámské dějiny Mekky

Arabové věří, že je Mekka (viz příloha číslo 1: obrázky a, b) skutečným středem celého vesmíru. Ještě před stvořením světa byla v praoceánu právě na tomto místě naplavenina. Pozemský svět pak vznikl tak, že se odtud souš rozšířila na všechny světové strany. Muslimové věří, že v Mekce má člověk nejbližší do nebes. Mekka prý z každého poutníka, který ji navštíví, dokáže vysát všechny jeho hříchy (Mekka souvisí etymologicky se slovem *makka*, což znamená vysávat).¹ Velká mešita stojící v jejím středu ve svém rozsáhlém komplexu zahrnuje čtyři významná místa islámu: Ka'bu, studnu s pramenem Zamzam a dnes již zastřešené prostranství mezi pahorky Safá a Marwa. Kolem Mekky se rozkládá posvátný okrsek, v němž se poutníci ocitají ve stavu zasvěcení (*ihrám*). V tomto okrsku se nesmí prolévat krev, trhat rostliny, obcovat, stříhat si vlasy a nehty.

2. 1 Průřez historií města

Mekka byla původně městem, kde se scházely všechny karavanní cesty v oblasti Hidžázu (střední Arábie). V šestém století byla nevýznamnějším obchodním centrem arabského poloostrova. Již od 2. století tam existovala svatyně Ka'ba.² Mekka byla významným místem, na němž bylo možné nalézt velké množství předislámských polyteistických kultů. Stala se rodištěm proroka Muhammada a následně i duchovním centrem celého islámského světa. V jejím středu stojí svatyně Ka'ba, ke které se každý rok koná Pout' (*Hadždž*). „Velkou mešitu kolem Ka'by postavil umajjovský chalífa Walíd (705-715). Roku 747 byla Mekka krátce obsazena chárídžovci. Za vlády abbásovského chalífy al-Ma'múna (813-833) ji drželi stoupenci Alího (š'ía). Roku 930 byla Mekka obsazena karmaty, později se dostala pod vliv ší'itských Fátimovců. Od té doby se vládci Mekky začali titulovat šarífové, což arabsky znamená „čestný“ nebo „ctnostný“. Šarífové byli politicky i nábožensky nezávislí na chalífátu.“³ Od roku 1250 spadla Mekka pod vládu egyptských mamluků a od poloviny 17. století pod správu Osmanské říše. Roku 1803 byla obsazena wahábovci a poté následoval boj s Osmanskou říší o nadvládu. „Poslední mekský šarýf Husajn chtěl roku 1916 s britskou pomocí obnovit arabský chalífát, ale projekt se nezdařil a roku 1924 Mekku ovládli Sa'údovci. Přístup do Mekky je pro jinověrce dodnes formálně zakázán.“⁴

¹ OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*, s. 104.

² NITOGGLIA, Curzio P. *Woher stammt der Islam?(Odkud pochází Islám?)*, s. 9.

³ PAVLINCŮVÁ, Helena, HORYNA, Břetislav. *Judaismus křesťanství islám*, s. 592-593.

⁴ Tamtéž s. 593.

2. 2 Mekka předislámská

Arabské město Mekka mělo kolem roku 580 n. l. asi 20. tisíc obyvatel a nechránily ji žádné hradby. Ve městě stálo několik skvostných paláců v přímém sousedství s obyčejnými chýšemi z chrastí či plátěnými stany, které chránily jen skromné ohrady z hlíny.⁵ Takto tu v sousedství žili bohatí a chudí po celá staletí. Městské ulice byly buď vysypané šterkem, nebo prostě jen písčité. Na okrajích města byly velké plochy bezejmenných kamenných náhrobků – „město mrtvých“. Na předměstí stály chýše, ohrady z trní a prázdné placy ohraničené kruhovými kamennými zídkami. To byly velbloudí stáje, ohrady pro stáda koz a ovcí, a občasná tábořiště beduínů. Člověk zde nenalezl žádnou zeleň, až na pár keříků u koryt řek. To byly trnovníky a lidé z Mekky je využívali při výrobě léčivých mastí.

Mekka má při pohledu z výšky hvězdicovitý tvar, který vede do čtyř světových stran. Západní cesta vede k přístavům Rudého moře, ke vstupní bráně do Egypta, Habeše, i k obchodu s Indií a Čínou, soustředěném na Cejlonu. Na jih vede cesta mířící do Jemenu, do Šťastné Arábie (Arabia Felix). Severní cesta vede Syrskou pouští k tržištím Damašku a Bostry.⁶ „Severovýchodní cesta protíná střed Arábie, vede suchou náhorní rovinou, která se svažuje k Iráku, městům Mezopotámie a zvedá se na východ k Persii.“⁷ „Mekka stála na křižovatce cest, jimiž se ubíraly arabské obchodní karavany, a byla jednou z významných duchovních metropolí poloostrova.“⁸ V období trhů, kdy se dvě výroční karavany chystaly na cestu, či se z ní navraceli zpátky, kypělo město nebývalým ruchem. Naopak, když karavany odešly, zůstala Mekka téměř prázdná.

Mekka se stala důležitým místem i pro vývoj arabského jazyka. Každý rok se za hranicemi Mekky v 'Ukázu konal trh, kde se lidé kromě nakupování věnovali poezii. Scházeli se zde velcí arabští básníci, kteří se utkávali v přednesu a chvalořečivých zápasech. Přednášely se staré eposy a skládaly se nové verše velebící moudrost či štědrost náčelníků.⁹ Dále se vedly debaty o politických záležitostech. Zvláštní je, že v Arábii byla zcela běžná negramotnost, tudíž i básníci byli negramotní. Avšak mluvenou řeč udržovali v té nejčistější podobě.¹⁰

⁵ ROGERSON, Barnaby. *Prorok Muhammad*, s. 15-39.

⁶ Tamtéž s. 16.

⁷ Tamtéž s. 16.

⁸ Tamtéž s. 16.

⁹ Tamtéž s. 19.

¹⁰ Tamtéž s. 20.

Mekka měla mnoho podob. Pro tamní obyvatele byla středem světa, pro celou pohanskou Arábii zase posvátným střediskem. Byla také ústředním překladištěm karavan, které křižovaly poloostrovem a které městu přinášely důležité příjmy z obchodu. Město samotné nemělo nic jiného, než vodu a svoji svatost, tudíž se všechno muselo dovážet. Na trhu se prodávaly a porážely ovce a kozy. Když byla sezona, prodávaly se melouny, hrozny, lubenice a okurky. I datle, pšenice a ječmen se musely dovážet.¹¹

Role poutního střediska byla městu zajištěna trvale. Avšak rozhodující vliv nad karavanním obchodem, nejdůležitějším zdrojem financí, si muselo město neustále ochraňovat a udržovat. Roku 570 našeho letopočtu, v roce Muhammadova narození, podrobí Mekku zkoušce habešská křesťanská říše. Toho roku je habešským místokrálem jižní Arábie do Mekky vyslána inspekce s vojenskou posádkou. Obyvatelstvo kvůli tomu z města odchází a zanedlouho habešskou armádu postihne epidemie moru či cholery. Vojáci Mekku brzy potom vyklidí a Kurajšovci se vrátí zpět.¹² Bohu Ka'by je za seslání moru vzdán dík. Další zemí, která by mohla Mekku ohrozit je stále rostoucí Perská říše. Arabové si uvědomují ohromnou sílu Peršanů, kteří masakrují ostatní kmeny a národy a zabírají jejich území. Obdivují perskou učenost, lékařství, stavitelství, překlady řeckých textů. Perská říše se pro místní stává jednou z životních jistot.¹³

2. 3. Pohanská Ka'ba

V srdci města se nachází Ka'ba. Mohutný chrám ve tvaru kostky, který vévodí středu tohoto obřadního prostranství. V kruhu kolem ní se tyčilo 360 kamenných model.¹⁴ „Při bohoslužbě bylo zvykem, že poutníci sedmkrát obešli Ka'bu a pak se napili ze svatého pramene **Zamzam**.“¹⁵ Zamzam je pramen, který se nachází na nádvoří mešity **Al-Masdžid al-Haram** v Mekce, asi dvacet metrů východně od Ka'by. Podle islámské tradice Zamzam objevila Hadžár, matka Ismá'ilíja. Příběh nálezu pramene v poušti si muslimové připomínají dodnes během poutí *umra* a *hadždž* rychlou chůzí či během mezi pahorky **Safá** a **Marwá**.

Výklad tohoto obřadu byl zřejmý. Čtyři hrany K'aby symbolizují čtyři strany země a obcházely se sedmkrát, jako je sedm planet neboli sem nebeských sfér, které jak se věřilo,

¹¹ Tamtéž s. 21.

¹² Tamtéž s. 27.

¹³ Tamtéž s. 31.

¹⁴ Tamtéž s. 16.

¹⁵ Tamtéž s. 17.

krouží kolem Země. Svatyně sloužila k uctívání různého panteonu božstev. Žilo zde mnoho bohů, náboženství a mnoho příběhů. Každá z 360 model mohla být snad zasvěcena jednomu z arabských kmenů či mohla představovat dny roku. Názory se různí. Někteří lidé říkají, že Ka'ba je Adamův oltář, jiní že ji zbudoval Abrahám a další říkají, že byla kdysi nekrytá. Nyní ji však uzavírá střecha a vyvýšený vstup tak, aby vytvářela krychli. Uvnitř se nacházely posvátné předměty a obrazy. Prý se tam nacházela i ikona Panny Marie s Ježíškem a portrét proroka Abraháma. Dalším předmětem, který se ve svatyni nacházel, byla socha boha války Baala Hubala, který bděl nad politickým osudem města. Pokud bylo město v nesnázích, mohli boha požádat o radu. Před jeho sochu se hodil toulec se šípy a podle toho vyložila budoucnost.¹⁶

2. 4. Náboženské kultury staré Arábie

Většina Arabů z Mekky se přikláněla k tradiční pohanské víře. Když chtěl člověk dosáhnout posmrtného života, stačilo mu k tomu, aby uchovával blahobyť rodu a jeho čest. Mluvíme o světě duchů, mocných předků a džinů, kteří na sebe brali podobu pouštního větru či bouřlivých lijáků. Sídlili ve skaliscích, na vrcholcích hor, v jeskyních, pramenech a lesích.¹⁷ Můžeme zde nalézt arabskou podobu univerzálního kultu plodnosti – uctívání bohyně matky, vystupující jako trojice, aby obsáhla znaky stvořitelky, živitelky a ničitelky. Bohyně se uctívala vždy ve spojení s mužským bohem, jenž mohl být milencem, bratrem a dítětem. Bylo mu souzeno zemřít jako oběť, avšak každý rok byl opět stvořen při znovuzrození. V tom mu často pomohl všemocný bůh otec, který je běžně spojován s oblohou. Tento cyklus umírání a znovuzrození byl spojen s mytologií, čtvrtým obdobím zemědělského roku, s pohyby hvězd a s cykly Slunce a Měsíce. Bohyně plodnosti byla v Arábii nazývána *al-Lát* („bohyně“), anebo *Banát al-dahr* („dcery osudu“). Několik dní cesty od Mekky stály tři svatyně zasvěcené *al-Lát*. Mladý mužský bůh hromu a dárce deště byl nazýván *Thuraiza* nebo *Muzdalifa*. Nejvyšší bůh otec se arabsky nazývá *al-Láh* neboli Alláh, což znamená prostě „Bůh“.¹⁸

2. 5. Pout' v předislámské Mekce

Pout' do Mekky, již dříve poutníci vykonávali, trvala měsíc a podstupovaly ji arabské kmeny. Poutníci odkládali všechny zbraně a oblečení před svatyní, protože v době pouti se nesměly konat žádné války ani krevní msty. Pout' tedy vykonávali nazí. Dvakrát za sebou pak

¹⁶ Tamtéž s. 17.

¹⁷ Tamtéž s. 18.

¹⁸ Tamtéž s. 18.

vybíhali na dva pahorky Safá a Marwá, probděli noc v modlitbách u hory Arafátu a obětovali a přinesli krvavou oběť kamenným sloupům v al-Míně. Proč se tyto obřady konaly, je předmětem spekulací, ale pravděpodobně se jednalo o zajištění pokračování životního koloběhu. V 6. století pouť ztratila smysl, který většina poutníku stejně ani neznala. Nadále ji však vykonávali i Arabové, kteří přestoupili ke křesťanství.¹⁹

2. 6. Kurajšovci

Byl to jeden z rodů, který vzešel z Ismaíla. Tento rod žil vždy v Mekce, poblíž Ka'by. Vůdci Kurajšovců měli mimo jiné za úkol zajistit vodu a jídlo každému poutníkovi, který přijde ke Ka'bě uctít Alláha. Avšak časy se změnilly a lidé zapomněli na Abrahamův (arabsky Ibrahím) záměr, který měl s Ka'bou, a to ten, že byla postavena pro uctívání jediného boha Alláha. Arabové s sebou do Mekky začali přinášet kulty a božstva, které uctívali ve svých zemích. Písky času odnesly i pramen Zamzam, který vyschl.²⁰

Kurajšovský náčelník Kusaj, který byl v té době hlavním náčelníkem v Mekce byl tím, kdož zajišťuje poutníkům jídlo, vlastní klíče od Ka'by, předsedá shromážděním a má hlavní slovo při vedení bitev. Takovému postavení se těšil každý náčelník, který nastoupil po Kusajovi. Po jeho smrti nastoupil syn Abdu Manaf. Ten měl syna Hášima, který byl prvním, jenž vypravil dvě velké karavany. Letní karavanu do Sýrie a zimní do Jemenu. Díky těmto karavanám Mekka velmi zbohatla a následně se stala hlavní křižovatkou karavan a střediskem obchodu.²¹ Hášim jednou vycestoval se zimní karavanou mířící do Jemenu. Po cestě se zastavili v Jasbiru, kde se seznámil s ženou Salmou, pocházející z velmi vznešeného rodu. Tu požádal o ruku a zanedlouho se jim narodil syn Šajbah (Šedovlasý). Matka se synem zůstali žít v Jasbiru a Hášim se vrátil do Mekky. Hášim zanedlouho zemřel a vlády se ujal jeho bratr **Al-Muttalib**. Ten se vydal do Jasbiru a nabídl Šajbahovi, který byl velmi pyšný na svůj původ, aby se odstěhoval do Mekky. Když přijížděli na jednom velbloudu do Mekky, obyvatelé si mysleli, že je Šajbah Al-Muttalibův otrok a volali: „Abd al-Muttalib.“ Abd totiž v arabštině znamená „otrok“. I přesto, že jim Al-Muttalib vysvětlil, že Šajbah není jeho otrok ale synovec, zůstala mu tato přezdívka a od té doby se mu říkalo **Abd al-Muttalib**. Šajbah se těšil velké vážnosti a přízně a po smrti Al-Muttaliba nastoupil na jeho místo.²²

¹⁹ Tamtéž s. 19.

²⁰ AZZAM, Leila a Aisha GOUVERNEUR. VŠEOBECNÝ SVAZ MUSLIMSKÝCH STUDENTŮ ČR. *Muhammad:posel Boží*, s. 1.

²¹ Tamtéž s. 11.

²² Tamtéž s. 12.

2. 7. Slib Alláhovi a napadení Mekky slony

Z historie víme, že pramen Zamzam měl vyschnout v době, kdy Arabové přestali uctívat Alláha a přinesli s sebou do Mekky své bůžky a jejich sošky umístili do Ka'by. Kurajšovci tak mnoho let museli vodu přinášet z velké dálky. Jednoho dne měl Abd al-Muttalib, který usnul nedaleko Ka'by po pracném nošení vody, sen, ve kterém se mu přikazovalo, aby vykopal Zamzam. Avšak Abd al-Muttalib nevěděl, co to Zamzam je, jelikož pramen vyschl dávno před jeho narozením. Druhý den, se sen opakoval, přičemž Abd al-Muttalibovi bylo řečeno, co to Zamzam je a kde má se svým jediným synem začít kopat. Po třech dnech úmorné práce se jim podařilo pramen vykopat. Abd al-Muttalib tehdy složil slib Alláhovi, že pokud jednou bude mít deset synů, jednoho mu obětuje. Stalo se, že Abd al-Muttalib měl opravdu deset synů a nadešel čas, kdy měl Alláhovi jednoho z nich obětovat tak, jak slíbil. Losovali, který z nich to bude. Jak bylo u Kurajšovců zvykem – Abd al-Muttalib přinesl šípy, na kterých byla napsána jména jeho synů, a střely měly určit, na kterého z nich padne oběť. Byl to Abdulláh, nejmladší a nejoblíbenější Muttalibův syn. Odvedl syna ke Ka'bě a začal chystat obřad. Mužové Mekky se zlobili, že se má obětovat tak mladý člověk a vymýšleli, jak by jej mohli zachránit. Vypravili se do Jasbiru k jedné stařeně, která jim měla pomoci. Bylo zvykem, že jeden lidský život má cenu životů deseti velbloudů, a proto jim žena poradila, ať losují mezi Abdulláhem a velbloudy. Pokud padne los opět na Abdulláha, mají přidat dalších deset velbloudů a losovat tak dlouho, až na ně los padne. Velbloudy poté mají obětovat a maso rozdat mezi chudý lid. Stalo se, že los padl vždy na Abdulláha. Otec přidával pokaždé dalších deset velbloudů, až jejich počet dosáhl rovných sta. Tehdy konečně padl los na velbloudy a mladík byl tímto zachráněn. Abd al-Muttalib děkoval Bohu, že jeho syna ušetřil. Velbloudi byli obětováni a jejich masem byli nasyceni všichni obyvatelé Mekky.²³

Abdulláh se oženil s **Áminou**, nejušlechtilejší ženou rodu Kurajšovců. Strávili spolu několik měsíců, než musel odcestovat s karavanou. Do Mekky se už však nikdy nevrátil. Onemocněl a nedlouho na to zemřel. Všichni oplakávali jeho smrt, avšak nikdo ještě nevěděl, že Ámina nosí pod srdcem Abdulláhova syna, budoucího proroka **Muhammada**.²⁴

V té době, dobyli Jemen habešané v čele s Abrahau z Abisynie. Ten se stal novým králem Jemenu, ale povšimnul si skutečnosti, že obyvatelé města a s ním i celá Arábie jednou v roce putují do Mekky. Dozvěděl se, že tak činí proto, že putují ke Ka'bě. Skutečnost, že Mekka je důležitější než Jemen ho natolik rozzlobila, že se rozhodl postavit svatyni vlastní,

²³ Tamtéž s. 14.

²⁴ Tamtéž s. 14.

honosnou, z barevného mramoru, se zlacenými dveřmi a přikázal, aby se tam obyvatelé chodili modlit namísto modlení se u Ka'by. Nikdo však jeho nařízení neuposlechl, a proto se Abraha rozhodl Mekku napadnout a Ka'bu zničit.

V čele armády, která na Mekku táhla, bylo třináct slonů. Na tom největším z nich seděl sám Abraha. Obyvatelé Mekky se vylekali a šli žádat o radu Abd al-Muttaliba. Abraha mezitím ukořistil nedaleko pasoucí se Abd al-Muttalibovy velbloudy. Zanedlouho se tyto dva střetli a Abd al-Muttalib žádal nazpět svá zvířata. Abraha se podivil, nad tím, že Abd al-Muttalib po něm chce své velbloudy, ale vůbec ho nezajímá skutečnost, že Abraha přišel zničit svatyni Ka'bu.

Na druhý den ráno se Abraha připravil zaútočit na Mekku. To už byli ale všichni obyvatelé Mekky bezpečně ukryti v horách, kam je poslal Abd al-Muttalib. Abraha nasedl na svého slona a svolal pluky k útoku. Slon se však zarazil a nechtěl jít dál. I přes tvrdé bití se zvíře nechtělo hnout z místa. Když však slona otočili směrem k Jemenu, pohnul se a šel tím směrem. Ale pokaždé, když ho otočili na Mekku, zastavil se a nechtěl pokračovat. Na nebi se objevilo hejno ptáků, které neslo v zobáčích kamínky. Tyto kamínky pustili na Abrahovu armádu a vojáci zanedlouho na to buď onemocněli, nebo zemřeli. Abraha tedy musel Mekku opustit a za nějaký čas i on sám zemřel. Lidé z Mekky děkovali Alláhovi, že se o ně postaral a zachránil jejich svatyni a vrátili se z hor zpátky do města. Po této události se dostalo lidem z rodu Kurajšovců v Mekce velkého postavení a velké úcty a byli nazváni lidem Alláha. Stalo se tak v roce 570, v roce, který byl na počest této události nazván **rokem Slona** a v roce, kdy na svět přišel Prorok Muhammad.²⁵

3 Abrahám (Ibrahím)

Abrahám je jedním z proroků, se kterým se můžeme setkat ve 25 súrách Koránu. Tradičně je pokládán za svorník tří monoteistických náboženství. „V Koránu bývá vykreslován jako ideální prototyp čistého monoteisty, kterého si Bůh vyvolil za sobě blízkého, a o islámu se proto hovoří též jako o „Abrahámově náboženství.“²⁶ Korán hovoří o jeho neochvějném víře, o tom, jak přesvědčil svůj lid, aby odmítl uctívání jiných bohů a o tom, jak Bůh Abraháma zkoušel. V islámu je Abrahám viděn jako člověk, který je přísným monoteistou a který svůj lid volá k uctívání jediného Boha. Kvůli své víře často musí se svojí

²⁵ Tamtéž s. 15-16.

²⁶ OSTRÁNSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*, s. 83.

rodinou a lidem utíkat do okolních zemí. On je ten, který plní různá boží přikázání, ale Bůh také zkouší každého jedince, který na víru přešel. Díky síle jeho víry si vysloužil hlavní postavení v Koránu i přesto, že proroci před ním, jako je například Noe, volali po stejné víře. Abrahám dostal od Boha titul „*Khael*“ (milovaný sluha), který neobdržel žádný jiný prorok před ním. Vzhledem k této dokonalosti, kterou Abrahám oplýval, vybral Bůh proroky právě z jeho potomků: Ismael Isaac, Jákob (Izrael) a Mojžíš.²⁷

Vznešenému postavení se Abrahámovi dostává ve všech třech monoteistických náboženstvích. Židé ho vidí jako ztělesnění ctnosti. Splnil všechna boží přikázání a přešel k realizaci uctívání jednoho pravého Boha. Je považován za otce rodu vyvolených, otce proroků. V křesťanství je viděn jako otec všech věřících a jeho důvěra v Boha a oběť je pak přejata jako model pro pozdější světce.²⁸

V Koránu nalezneme Abraháma pod jménem „Ibraheem“ a „Ibrahaam“. Všichni sdílejí původní kořen brhm. V Bibli byl Abrahám znám jako Abram, než Bůh řekl, aby si jméno změnil na Abraháma. Korán se k tomuto tématu nevyjadřuje. Nepopírá ani nepodporuje. Moderní židovsko-křesťanští učenci o tom mají jisté pochyby.²⁹

Odhaduje se, že se Abrahám narodil 2 166 let před Kristem, v Mezopotámii, ve městě Ur, 200km jihovýchodně od dnešního Bagdádu. Jeho otec byl Azar, v Bibli věřící člověk, který pocházel z potomků Šema, syna Noaha. Patřil pravděpodobně k Akkadiánům, semitským lidem z Arabského poloostrova, kteří se usadili v Mezopotámii někdy ve třetím tisíciletí před naším letopočtem.³⁰

Obyvatelé Mezopotámie byli polyteisté, kteří věřili v panteon, ve kterém měl každý bůh svoji sféru vlivu. Velký chrám, kde vládl měsíční bůh Sin, byl hlavním centrem Uru. Lidé věřili, že tento chrám v Uru je fyzickým domovem boha. Hlavního boha chrámu zosobňovala dřevěná socha, dřevěný idol s dalšími sochami bohů, kteří mu sloužili.³¹ Lidé, kteří kdysi věřili v Alláha, začali uctívat sošky a modly, které vyřezali ze dřeva nebo drahých kamenů či uhnětli z hlíny. Už jako malý chlapec nemohl Abrahám pochopit obyvatele, kteří tyto vlastnoručně vyrobené sošky uctívají a nazývají je svými bohy. Patřil k nim i Abrahámův otec. Abrahám odmítal víru v tyto modly. Raději byl sám a přemýšlel o nebi a o zemi. Jednou,

²⁷ The Story of Abraham (part 1 of 7): Introduction. *The Religion of Islam* [online] Poslední změna 16. 11. 2011 [cit. 4. 4. 2012]. Dostupné z WWW:<<http://www.islamreligion.com/articles/293/viewall/>>.

²⁸ Tamtéž

²⁹ Tamtéž

³⁰ Tamtéž

³¹ Tamtéž

když pozoroval nebe, jasně zazářila jedna hvězda a on zvolal: „*To musí být Bůh!*“ Pozoroval ji do té doby, než hvězda nezbledla a docela nezmizela. Byl zklamaný a pravil: „*Nemám rád zapadající.*“ (6:76) Dalšího dne pozoroval Abrahám na nebi vycházející Měsíc. I o něm si myslel, že to je ten pravý Bůh. A pravil: „*Toto je můj pán!*“ (6:77) Ale stejně jako zmizela hvězda, i Měsíc zanedlouho zapadl a Abrahám byl opět na rozpacích. Pravil: „*Jestliže mě můj Pán správně nepovede, budu určitě patřit k zbloudilému lidu!*“ (6:77) Po třetí se Abrahám zmýlil, když se domníval, že právě vycházející Slunce musí být onou nenádhernější, nejskvělejší věcí na světě. Protože i Slunce na konci dne zapadlo a ztratilo se z Abraháмова dohledu. V ten okamžik si Abrahám uvědomil, že Bůh je to, co stojí nade vším. „Bůh je stvořitel hvězd, Měsíce, Slunce, Země a všeho živého. Náhle se cítil spokojen, protože věděl, že našel Pravdu.“³²

„Jednoho dne, když lidé z Uru byli mimo město, rozbil Abrahám všechny jejich sošky, kromě jedné, která byla největší. Když se obyvatelé vrátili do města, velmi se rozzlobili.“³³ Tázali se Abraháma, zda to byl on, kdo sošky rozbil. On odpověděl, že ne, že to byla ta největší socha a ať se lidé těch rozbitých sošek zeptají. Oni se na Abraháma obořili, že přeci moc dobře ví, že sochy mluvit neumějí. Ten se jich tázal, proč tedy uctívají něco, co jim ani neprospívá, ani neškodí. A ať se stydí oni i sochy, které místo Boha uctívají. Varoval je, aby začali uctívat Boha a ne modly, kterými vytvářejí pouze lež. Lidé však byli natolik rozhněvaní, že se rozhodli, že Abraháma upálí. V centru Uru pak postavili hranici, kde měl být Abrahám upálen. Když hranici zapálili a oheň se rozšířil, v tu pravil Alláh: „*Ohni, vychladni a buď neškodným pro Abraháma.*“ (21:69) Lidé čekali, až oheň vychladne, ale jaké bylo jejich překvapení, když spatřili Abraháma, kterému se nic nestalo. Avšak ani tento zázrak lidi nepřesvědčil. Abrahám se všemožně snažil přemluvit svého otce, aby zanechal své víry v modly a přešel na víru jediného Boha. Jenže otec Abraháma pod výhrůzkou ukamenování vyhnal. Abrahám putoval pouští až do města kdesi nad Středozezemním mořem nedaleko Egypta, kde se poznal a následně oženil se ženou jménem **Sára** a spolu se pak usídlili v Palestině.³⁴

„Uplynulo mnoho let a Abrahám se Sárou stále neměli děti, přestože po nich velice toužili. Proto Sára Abrahámovi navrhla sňatek s **Hadžar** (též Hadgar), egyptskou

³² AZZAM, Leila a Aisha GOUVERNEUR. VŠEOBECNÝ SVAZ MUSLIMSKÝCH STUDENTŮ ČR. *Muhammad:posel Boží*, s. 6.

³³ Tamtéž s. 7.

³⁴ Tamtéž s. 8.

služebnou.³⁵ Hadžar za nějakou dobu porodila syna a dala mu jméno **Ismail** (též Ismáíl). Alláh přislíbil Abrahámovi synka, kterého měl mít s manželkou Sárrou. Tento dostal jméno **Izák**. Alláh Abrahámovi řekl, že z jeho dvou synů vzejdou dva velké národy. Potomci Ismaila měli vytvořit národ, z něhož vzejde velký Prorok, který povede lidstvo cestou Alláha – **Muhammad**. Z potomků syna Izáka, bude pak pocházet **Mojžíš** a **Ježíš**.

Abrahám odvedl Hadžar s Ismailem pryč z Palestiny. Putovali mnoho dní, až se dostali do údolí Bakka (později Mekka), které se nacházelo na křižovatce cest velkých karavan. Abrahám tam Hadžar s Ismailem zanechal, i když věděl, že mají velmi malé zásoby vody, protože tušil, že se o ně Alláh postará. Voda však došla velmi brzy a malý Ismail začal žízní chřádnout. Proto se Hadžar vydala na nedaleké dva pahorky Marwá a Safá, že se z nich rozhlédne po vodě. Postupně vystoupala na oba dva pahorky, ale žádnou vodu nenašla. Výstup opakovala ještě sedmkrát. Když se Hadžar vracela s nepořízenou k Ismailovi, uviděla vedle něj stát anděla **Gabriela**, který kopl patou do země, a z té začala prýštit voda. Pramen byl později nazván Zamzam. „Místo kolem něj se stalo místem odpočinku karavan cestujících přes poušť a časem zde vyrostlo slavné město Mekka.“³⁶ Nedlouho po této události putoval kmen Jurham z jižní Arábie a spatřil na nebi kroužit ptáka. To znamenalo, že je v okolí voda. Kmen se v Mekce usadil a Ismail vyrostl mezi nimi.³⁷

Podobný popis nalezneme v Bibli v knize Genesis 21. Zde je však Hadžar vypuzena Sárrou a Abrahám je nucen odvést ji do pouště. Když dojde voda v měsíci, Hadžar odloží plačící dítě do křoví, protože se nemůže dívat na to, jak dítě umírá. Bůh k ní však promluví, že z jejího potomka vzejde národ a otevře jí oči. Ona spatří studnu, ze které nabere vodu a je tak i se synem zachráněna.³⁸

Abrahám svého syna Ismaila s manželkou Hadžar často navštěvoval, ale při jedné z těchto návštěv měl vidění, ve kterém mu Alláh přikázal, aby syna Ismaila obětoval. Měla to být poslední velká zkouška Abrahámovi víry. Abraham sdělil synovi, co viděl ve snu a co musí udělat. Ismail mu odpověděl, ať koná, co mu Bůh nařídil, že pokud bude Bůh chtít, jistě se spolu ještě setkají. Chvilí před tím, než měl být Ismail obětován, zvolal Bůh, že Abraham

³⁵Tamtéž s. 8.

³⁶ Tamtéž s. 9.

³⁷ The Story of Abraham (part 5 of 7): The Gifting of Hagar and Her Plight. *The Religion of Islam* [online] Poslední změna 21. 5. 2006 [cit. 4. 4. 2012]. Dostupné z WWW:<
<http://www.islamreligion.com/articles/293/viewall/>>.

³⁸Genesis 21. *Biblinet.cz* [online][cit. 4. 4. 2012]. Dostupné z WWW:
<http://www.biblinet.cz/app/b;jsessionid=14v0si1144kim?book=Gen&no=21&search=Otev%C5%99%C3%ADt&_sourcePage=_BYOAUbyhFYubkI77ENxQ%3D%3D&__fp=HumZdeOK1p3LaMEA-czhjQ%3D%3D>.

svůj poslední velký úkol splnil, že jeho víra je tak oddaná, že by kvůli ní zabil i svého syna.³⁹ Bůh ho za to učinil duchovním vůdcem celého lidstva. Ismail byl vykoupen beranem.⁴⁰ Od té doby se při pouti obětuje skopové jako vzpomínka tuto událost.

Po několika letech se Abrahám s Ismailem opět setkali. Tentokrát mu Bůh dal úkol vystavit svatyni Ka'bu jež se stane prvním místem, kde budou lidé Alláha uctívat. Bůh Abrahámovi přesně zadal, jak má svatyně vypadat a kde přesně má být vystavěna. Měla se nacházet nedaleko ústí pramene Zamzam a mít tvar krychle. Do východního rohu měli umístit Černý kámen, který spadl z nebes. Abrahám s Ismailem kladli základy svatyně a přitom se modlili k Bohu, aby z potomků, kteří z nich vzejdou, Bůh vyvolil Proroka. *„Pane náš, vyšli mezi obyvatele tohoto města posla z jejich středu, aby jim sděloval Tvá znamení, naučil je Písmu a vědění a očistil je. Vždyť Ty jsi věru mocný i moudrý!“ (2:127-129)* Když pak stavbu dokončili, poručil Bůh Abrahámovi, aby vyzval lidi, kteří mají konat poutě k Jeho svatému domu. Abrahám se divil, zda je vůbec možné, aby ho slyšeli všichni lidé, ale Bůh mu řekl, ať je Abrahám zavolá, že on je povede. Takto započaly poutě ke Ka'bě v Mekce.⁴¹ Korán o pouti do Mekky píše: *„A hle, připravili jsme pro Abrahama příbytek na místě chrámu a řekli jsme mu: „Nepřidružuj ke mně nic, ale očisti Chrám Můj pro ty, kdo obcházení konají, a pro ty, kdož modlí se vestoje, klaní se a na zem padají! A vyzývej lidi ke konání pouti, a necht' k tobě přijdou pěšky anebo jedouce na všelikých velbloudech rychlých, přicházejíce ze všech rozsedlin hlubokých, aby podali svědectví o užitečných darech jim uštědřených a aby vzpomínali jména Božího ve dnech známých nad dobytčetem ze stád, jež Bůh jim v obživu daroval. Jezte z nich a nakrmte nuzného a chudého! Potom necht' skončí se zanedbáváním svým, vyplní přesně sliby své a vykonají obcházení okolo Chrámu starobylého.“ (22:26-29)*

Pout' (*Hadždž*), která se každý rok koná, je tak vzpomínkou na Abraháma a jeho skutky.

3. 1. Ka'ba

Ka'ba v překladu znamená kostku, krychli. Je hlavním kultovním místem islámu, nacházející se na nádvoří **Velké mešity** (*masdžid al-harám*), k němuž se pětkrát denně obracejí muslimové po celém světě. Podle legendy Ka'bu prý vystavěl sám Abraham se

³⁹ OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*, s. 84.

⁴⁰ The Story of Abraham (part 6 of 7): The Greatest Sacrifice. *The Religion of Islam* [online] Poslední změna 11. 7. 2007 [cit. 4. 4. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.islamreligion.com/articles/293/viewall/>>.

⁴¹ AZZAM, Leila a Aisha GOUVERNEUR. VŠEOBECNÝ SVAZ MUSLIMSKÝCH STUDENTŮ ČR. *Muhammad: posel Boží*, s. 9.

synem Ismailem. Ka'ba (viz příloha číslo 1: obrázek c) je postavená ze šedých kamenných bloků vysokých 15m, dlouhých 12m a širokých 10m. Její rohy jsou namířeny ke čtyřem světovým stranám. Relikviář stojí na mramorovém podstavci. Ve východní stěně zvenku je ve výšce 1,5m uložen **Černý kámen** (*al-hadžar al-aswad*), který byl uctíván už předislámskými Araby v Mekce. Kult Ka'by a Černého kamene je paradoxně jedním z pilířů islámské věrouky, ačkoli Muhammad prosadil rozchod s pohanskými idoly a božstvy. „Podle islámského dogmatu Ka'bu zbudoval Adam po svém vyhnání z Ráje. Před potopou byla uchráněna a vzata na nebe a znovu postavena prorokem Ibráhímem (Abrahám) a jeho synem Ismá'ílem (Ismael), jimž měl anděl Gabriel (Džibríl) vrátit Černý kámen.

Dějiny Ka'by reálně začínají od dob, kdy v Mekce převládal kmen Kurajšovců.⁴² Ka'ba byla tehdy dřevěnou svatyní, ve které se nacházely sošky rodových božstev. Bývala pokryta palmovými větvemi a obklopena modlami. „Uvnitř byly umístěny sošky tři kurajšovských ženských božstev – *al-Lát*, *al-Uzzá* a *Manát*. Předpokládá se, že i ty byl Muhammad nejprve ochoten zařadit do svého náboženského učení, aby si tak naklonil Kurajšovce.“⁴³ Ale poté, co musel utéct do Medíny, se vrátil opět k čistému monoteismu a sošky byly zničeny po jeho ovládnutí Mekky v roce 630.

Černý kámen, který je patrně meteorického původu, je v dnešní době rozbit na tři velké a několik menších kusů, které spojuje stříbrná obruč.⁴⁴ Lidová legenda říká, že kámen byl původně bílý a sloužil jako židle Adamovi. Zčernal až tehdy, když na sebe přejal hříchy muslimů. Jedna z legend praví, že Černý kámen bude v den posledního soudu nadán řečí a vydá svědectví o tom, jak se každý člověk choval, když byl na tomto světě.

Uvnitř Ka'by se nachází dřevěné sloupy, stříbrné lampy a kaligrafické nápisy. Ka'ba je pokryta černým brokátem (*kiswa*) zdobeným zlatými výšivkami. Ty jsou umístěny ve dvou třetinách látky a obsahují verše z Koránu. Látka je uchycena měděnými kroužky k mramorové podezdívce. Mění se vždy před hlavní poutí. Ta stará je rozstříhána na kousky, které se pak prodávají poutníkům jako talismany. „Barva látky se řídila podle barvy dynastie, která měla suverenitu nad Ka'bou. Většinou měla tato látka stejně jako dnes černou barvu, původně zavedenou dynastií abbéovských chalífů, ale občas měla i jiné barvy, jako např. zelenou (za vlády chalify al-Ma'múna), bílou (za Fátimovců), červenou nebo dokonce žlutou (za sultána

⁴² PAVLINCOVÁ, Helena, HORYNA, Břetislav. *Judaismus křesťanství islám*, s. 575-576.

⁴³ KŘÍKAVOVÁ, A., MENDEL, M., MÜLLER, Z., DUDÁK, V. *Islám: Ideál a skutečnost*, s. 86.

⁴⁴ OSTRÁNSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*, s. 103.

z Ghazny).⁴⁵ Dnes se tato látka vyrábí v Egyptě. V severozápadní stěně Ka'by se ve výšce jeden a půl metru nad zemí nacházejí stříbrem pobyté dveře. Důvod umístění vstupních dveří do Ka'by je prozaický. Má při záplavách zamezit vstupu vody do svatyně. V době svátků se ke dvířkům přistaví schůdky a zřizenci za jistý (ne malý) obnos peněz dovnitř pouštějí především významné muslimy. „Dřevěnou střechu svatyně podpírají tři sloupy z oloupaných kmenů a podlaha je z bílého mramoru. Na alabastrové desce na jihozápadní stěně svatyně jsou vytesána slova „Alláh“ a „Muhammad.“⁴⁶ U stropu visí závěsy z rudého brokátu, zlaté a stříbrné lampy. „Nalevo ode dveří stojí osmihranná dřevěná truhla, pokrytá zeleným hedvábím, v níž jsou uschovány klíče. V západním rohu se nachází menší místnost s dveřmi, které jsou pokryty bohatě vyšitým závěsem. Tento vchod se nazývá „Brána pokání“ (Báb at-tawba) a vede k masivním dřevěným schodům na rovnou střechu Ka'by.“⁴⁷ Ka'bu obklopuje sloupová síň (matáf) – tedy prostor k obcházení (tawwáf). Severozápadně od Ka'by stojí polokruhová zeď (hatím). Prostor mezi ní a Ka'bou se nazývá hidžr. Údajně se v tomto prostoru má nacházet hrob Ismaíla.

3. 2. Pramen Zamzam

Studna s pramenem se nacházejí přímo uvnitř Velké mešity (*masdžid al-haram*), asi dvacet metrů od Ka'by. Vznik pramene souvisí s příběhem Ibrahímovi manželky Hadžar (viz kap. Abrahám). Podle tradice byla Ibrahímem a Ismaílem na místě, kde byl díky prameni zázračně umožněn život, vystavěna Ka'ba, první svatyně, věnována k uctívání jediného Boha. Pramen Zamzam (viz příloha číslo 5: obrázky a, b) umožnil, aby jinak v nehostinné pustině vzniklo město a usídlili se zde lidé. Nebýt pramene, vše by se odehrávalo jinak, a tohoto faktu si jsou muslimové vědomi a projevují mu proto patřičnou úctu. Mnozí poutníci si z Mekky odvázejí nádobky s vodou z pramene, aby jí bylo po jejich smrti pokropeno pohřební roucho. Voda ze studny má prý zázračné účinky a dodnes slouží jako hodnotný dar.

4 Muhammad

V islámu ztělesňuje téměř vše, co je lidsky cenné. Nejenže se snažil přinést lidstvu boží slovo, hrdinou se stal i z úhlu ryze světského. Stal se zakladatelem chalífátu, tvůrcem klasické arabštiny, zakladatelem nové, národní identity a tvůrcem islámu. Chalífát znamená vládu chalífy. Je to tedy náboženská instituce, ale také to znamená státní útvar, který zahrnuje

⁴⁵ Tamtéž s. 104.

⁴⁶ Tamtéž s. 104.

⁴⁷ Tamtéž s. 104.

veškerá území ovládaná muslimy. Muhammad má mnoho tváří a je chápán mnoha způsoby. Pro islám je v první řadě tím, kdo stojí přede všemi světci, je vůdcem, který jednoznačně vyznačil cesty osudu, je obětí hrdinou, milovníkem žen, moudrým mudrcem, mystikem a v neposlední řadě je jediným člověkem, jenž vstoupil na nebesa a vrátil se zpět.⁴⁸

Muhammad měl dobrý původ (narozen jako Kurajšovec z Mekky) a spoustu příbuzných, což mu do budoucna zajistilo velké výhody. Kurajšovcům plynul po čtyři generace zisk z ochrany Mekky i organizace karavanního obchodu. Tohoto postavení dosáhli tím, že vypudili kmen Chuzá'ovců, kteří strážili Mekku před nimi. Kurajšovci se vymanili z vazalské podřízenosti království al-Kinda, které kdysi střední Arábii ovládalo. Spory se však vedly i uvnitř kmene Kurajšovců. Tyto stavy neustálých zábran a kompromisů měly za cíl jedinou věc – zajišťovat rovnováhu a znemožnit tak tyranii. Nebezpečí hrozilo jen v jednom případě. A to když se poražená strana obrátila o pomoc mimo kmen. V horách Hidžázu sídlili kmene pouštních beduínů, kteří by mohli potencionálně narušit rovnováhu.

„Muhammad, syn 'Abdulláha, syna 'Abd al-Muttaliba, syna Hášima (zakladatele rodu Hášimovců), syna 'Abdu Manáfa, syna Qusaje (zakladatele kmene Kurajšovců vládnoucího Mekce),“⁴⁹ se narodil matce Ámině v pondělí 12. dne měsíce Rabi al aval, roku Slona. Narození Proroka provázelo mnoho znamení. 'Abd al-Muttalib, vůdce rodu Hášimovců, byl Muhammadovým dědečkem. Hášimovci byli jednou z mnoha skupin, která tvořila kmen Kurajšovců, který vládne Mekce. Byl bohatým a mocným kupcem, s velkým vlivem a pravomocemi. Jeho syn, Muhammadův otec 'Abdulláh zemřel ještě před Muhammadovým narozením, tudíž celá otcovská povinnost padla na Abd al-Muttaliba. Ámina s Abd al-Muttalibem vybírají jméno, které v překladu znamená „Velebný“, „pochválený“. Abd al-Muttalib vnuka odnesl do nitra svatyně Ka'by a vzdal dík za dar jeho života Alláhovi.⁵⁰ Muhammad dostal kojnou, beduínku Halímu, která ho odnesla do pouště, kde vyrůstal spolu s jejími dětmi. Když bylo Muhammadovi šest let, vrátila ho Halíma zpět k matce, protože se údajně zalekla příběhu, který jí vyložil její syn. Ten prý viděl, jak dva muži odění v zářivě bílých rízách Muhammadovi rozřízli hrud', ze které vyňali srdce, z něhož odstranili černou sraženinu. Srdce i hrud' pak omyli v očištném sněhu ze zlaté mísy. Této historice ale protiřečí sám Muhammad, který jakékoliv zázraky ve svém životě popírá.

⁴⁸ ROGERSON, Barnaby. *Prorok Muhammad*, s. 8.

⁴⁹ Tamtéž s. 22.

⁵⁰ Tamtéž s. 21.

Muhammadova matka Ámina byla však nemocná a pomalu umírala. Vydala se tedy s Muhammedem navštívit své bratry a přidala se do jedné z karavan putujících do Medíny, při které následně zemřela.⁵¹ Muhammad se vrátil do Mekky, kde našel útočiště v domě svého děda 'Abd al-Muttaliba. To netrvalo dlouho a již v roce 578 děd zemřel a chlapce se ujmul strýc Abú Tálíb. Ve věku osmi let byl Muhammad obřezán, avšak o tomto významném dni muslimova života nenalezneme žádné písemné zmínky, což můžeme stavět do kontrastu s obřízkou Kristovou. Po obřízce chlapci už nemuseli spát mezi ženami a zaujali trvalé místo mezi muži v hierarchickém postavení.⁵²

Muhammad putoval se strýcovou karavanou do Sýrie, kde po cestě potkali mnicha Bahiru, který zdaleka viděl, že nad přicházející karavanou pluje jeden bílý mrak. Tento mrak plul ve vzduchu nad jedním cestujícím – Muhammedem. Mnich z knih věděl, že po Ježíšovi má přijít další prorok, a proto pozval mekánské na společný oběd. Chyběl tam však Muhammad, který hlídal velbloudy. Bahira naléhal, aby chlapce přivedli a po obědě si ho vzal bokem, aby mu mohl položit několik otázek. Ptal se ho, co si myslí o modlách, které jsou umístěny v Ká'bě a chtěl po něm, aby na modly přísahal. Muhammad to však neučinil, protože modly neměl rád a odmítal je. Bahira byl přesvědčený, že před ním stojí prorok.⁵³

Chlapec dospěl v mladého muže a v Mekce se těšil vážnosti, kterou k němu ostatní z kmene chovali. Vyhlídla si jej kurašijovská vdova Chadídža a pověřila ho, aby odjel s karavanou do Sýrie prodávat její zboží. Obchody se velmi zdařili a Muhammad vydělal veliké jmění, které odevzdal Chadídže. Chadídža věduce, že je Muhammad čestným mužem, měla o něj zájem a snažila se mu přiblížit. I Muhammadovi se Chadídža líbila a tak ji požádal o ruku. Jejich manželství bylo šťastné, měli spolu šest dětí - dva chlapce a čtyři dívky. Bohužel, oba dva chlapci zemřeli a manželům zbyly jen čtyři dcery Zajnab, Rukaja, Um Kulsum a Fátima. Muhammad pak vedl v Mekce spokojený a poklidný život, živil se jako kupec.⁵⁴

Po nějakém čase se Kurajšovci rozhodli, že opraví Ka'bu. Obávali se ale, že se za to na ně bude Alláh hněvat. Rozebírali Ka'bu kámen po kameni, až se dostali k základům, které položil Abrahám. V tom se prý Mekka začala třást. Kurajšovci byli tak vyděšení, že základy ponechali a dostavěli pouze horní část. Na stavbě Ka'by se podíleli všichni, až přišla chvíle,

⁵¹ Tamtéž s. 39.

⁵³ AZZAM, Leila a Aisha GOUVERNEUR. VŠEOBECNÝ SVAZ MUSLIMSKÝCH STUDENTŮ ČR. *Muhammad:posel Boží*, s. 20-21.

⁵⁴ Tamtéž s. 22.

kdy měl do ní být uložen černý kámen. Strhla se hádka o to, kdo bude mít tu čest kámen vložit do jedné ze stěn svatyně. Dohodli se tedy, že první, kdo půjde okolo, rozhodne o tom, kdo má kámen do svatyně uložit. Tím prvním příchozím nebyl nikdo jiný, než Muhammad, který nechal kámen umístit do středu plátna tak, aby každý představitel rodu měl tu čest kámen za jeden cíp látky nést. Muhammad pak kámen vzal a sám jej umístit do rohu Ka'by. Díky jeho moudrosti zachoval mír a klid mezi kmeny Mekky.⁵⁵

Když bylo Muhammadovi čtyřicet let, měl první zjevení. Odehrálo se to na hoře Hira, kde Muhammad trávil měsíc půstu - ramadán. Zjevil se mu archanděl Gabriel, který mu přikázal, aby četl. Muhammad však odvětil, že číst neumí. Gabriel opakoval boží vůli a Muhammad po něm opakoval verše, které mu Gabriel odříkával. Poté zmizel. Když zmatený Muhammad vyšel z jeskyně, všude, kam se podíval, se rozpínala Gabrielova postava. V horečce a vyčerpaný se vrátil domů k Chadídže, které se se svým viděním svěřil. Vydali se spolu za Warakem ibn Nawfalem, který se po přečtení Bible stal křesťanem a který Muhammadovi vyložil, že byl vybrán Alláhem jako prorok. „Stejně jako archanděl Gabriel, který přišel k Mojžíšovi a přikázal mu, aby byl vůdce svého lidu, přišel i za Muhammadem.“⁵⁶ Varoval ho, že ne všichni lidé ho budou následovat a někteří ho budou i pronásledovat. Od prvního zjevení přicházel Gabriel za Muhammadem a tlumočil mu verše pro lid pocházející od Alláha. Tyto verše byly později zapsány do Koránu.⁵⁷

Muhammad začal hlásat poselství Alláha a prvním kdo uvěřil, byla Chadídža. Po ní následovali všichni jeho blízcí. Jednou se mu opět zjevil Gabriel a ukázal mu, jak provádět rituální omývání před motlitbou a všechny pozice islámské motlitby. Po třech letech se mu Gabriel zjevil znovu a přikázal Muhammadovi, aby své poselství začal hlásat otevřeně. Svolal tedy Muhammad lid a na pahorku Safá jim řekl, že je prorok a že lidé musí uctívat jediného boha Alláha, jinak je nemine krutý trest. Lidé však neuposlechli a rozešli se. Znovu to zkusil Muhammad, když pozval na oběd všechny své strýce, avšak opět se mu vysmáli. Muhammad se začal stýkat pouze se svými příznivci, které vyučoval. Útoky na jeho osobu se stupňovali, ale lidé z Mekky věděli, že je pod ochranou Abú Táliba, a proto si vybrali bezbranné, chudé muslimy, kteří žádné ochránce neměli a které pronásledovali.⁵⁸ Po nějaké době, kdy byla šikana už k nevydržení, požádali muslimové Muhammada, zda mohou z Mekky odejít do Abisynie. „To však obyvatelé Mekky rozhněvalo, protože mezi muslimy, kteří odešli, byli i

⁵⁵ Tamtéž s. 23.

⁵⁶ Tamtéž s. 24.

⁵⁷ Tamtéž s. 25.

⁵⁸ Tamtéž s. 30.

synové a dcery významných rodin.⁵⁹ Vyslali tedy ke křesťanskému králi v Abisynii posli, kteří ho měli přemluvit, aby muslimy vydal. Ten však zamítl, vzal si je pod svoji ochranu a nechal si od nich vyprávět o bohu Alláhovi. Nenávist se stupňovala a Kurajšovci chtěli Muhammada nechat zabít. Avšak věděli, že na něj pořád ještě nemohou, a proto vynesli nad rodem Hášimovců a rodem al-Muttalib rozsudek, že se s nimi zabraňuje jakýkoliv kontakt, jelikož jsou muslimové. Bylo zakázáno prodávat jim potraviny a vodu. Život muslimů v Mekce se stal ještě nesnesitelnějším, čehož si všímali i poutníci, kteří každý rok přijížděli do Mekky vykonávat pouť. Tito lidé se ve velkém množství stávali novými stoupenci Muhammada.⁶⁰

Za nějakou dobu se na čas situace uklidnila a Muhammadovi stoupenci začali žít opět normální život. Neštěstí však postihlo Muhammada, když jeho manželka Chadídža a strýc Abu Tálíb zemřeli. Zjevení se stupňovala, k Muhammadovi se přidávali další, kteří uvěřili, a Muhammad jim poradil, aby odešli do Jasbiru (hidžra). On zůstal sám v Mekce, ale místní mu nadále usilovali o život. Alláh jej však uchránil a bezpečně ho dostal do Jasbiru.⁶¹ „Odchod Proroka z Mekky se nazývá hidžra neboli migrace. Byl to první krok k rozšíření islámu na celý svět a od roku hidžry (622) začíná muslimský kalendář.“⁶²

Jasbir byl přejmenován na **Medína**, což v překladu znamená „*Město proroka*“. Muslimové, kteří do Medíny odešli, zanechali v Mekce své majetky a chtěli je dostat zpět. Ptali se proto Muhammeda, zda mohou napadnout karavanu putující do Mekky. Prorok souhlasil. O napadení karavany se však dozvěděli Kurajšovci, kteří přispěchali karavanu chránit. Strhla se velká bitva a i přes početní převahu Kurajšovců muslimové zvítězili a kořist si odnesli. V průběhu let, proběhlo ještě několik bitev, až jednou, během ramadánu, měl prorok sen, že mají muslimové vykonat pouť do Mekky zvanou Umra. Odložili zbraně a oblékli si bílý šat, aby tamním obyvatelům naznačili, že nepřišli bojovat. Začala mírová jednání, na kterých se usneslo, že po deset let spolu nebudou válčit a každý rok na tři dny mohou muslimové přijít vykonat *umru*. Za několik let, osmého roku hidžry, byl desetiletý mír porušen. Prorok svolal vojsko a táhnul na Mekku. Zakázal všem svým vojákům, aby útočili. Dostali se tak v klidu do středu města, ke Ka'bě, kde provedli rituální obcházení (*tawáf*). „Místní ho přijali a následovali k pahorku Safá, kde se Muhammad obrátil ke Ka'bě a 365

⁵⁹ Tamtéž s. 31.

⁶⁰ Tamtéž s. 35.

⁶¹ Tamtéž s. 42.

⁶² Tamtéž s. 43.

modlám a recitoval:⁶³ „*Přišla pravda a zmizel klam. A věru klam je něčím, co zmizí.*“ (17:81). Poté všechny modly padli na zem a Prorok se svými stoupenci Ka'bu očistili. Poté svolali věřící k modlitbě a od té doby se tak činí pětkrát denně. Ka'ba opět slouží k účelům, k nimž ji postavil Abraham a slouží jedinému bohu Alláhovi.⁶⁴

Před smrtí vedl prorok své poslední kázání „na rozloučenou“ a 12. Rabi al Awal v 11. roce islámu Muhammad zemřel.

5 Pout' (Hadždž)

5. 1. Pout' obecně

Hadždž patří mezi jeden z pěti pilířů islámské víry. Je povinností každého muslima, bez ohledu na to, či je žena nebo muž, alespoň jednou za život vykonat pout' k Černému kameni ve svatyni Ka'ba, která se nalézá v Mekce. Člověk by měl však pro tuto cestu být fyzicky, duševně a finančně zabezpečený. „Finančním zabezpečením se rozumí, že daný jedinec by měl mít až do konce hadždže dost prostředků na úhradu vlastních výdajů, na zabezpečení osob na něm závislých a na zaplacení dluhů, je-li zadlužen.“⁶⁵ Tento pilíř zadal Muhammad, který byl ovlivněn arabskými pohanskými kultury i židovským a křesťanským monoteismem. Původně uvažoval o místě v Medíně či Jeruzalémě, ale nakonec učinil Mekku středem islámského světa. Uctívání Ka'by spojil s tradicí Ibrahímovou a Ismá'ílovou, (Abrahám a Ismael), aby si tak naklonil hidžázké Židy a křesťany. Ve 12. měsíci dhú'l-hidžaza, mezi 7.-13. dnem se koná pout' do Mekky. Tohoto rituálu se účastní až 2 miliony muslimů, kteří dospívají do posvátného okrsku, což je oblast 5-30 km kolem Mekky a dostávají se do stavu zasvěcení (*ihrám*). „V době ihrámu se muslimové nesmějí česat, holit a stříhat, vonět voňavkami, lovit zvěř, ani trhat rostliny.“⁶⁶ Také nosí šat, složený ze dvou kusů režného bezešvého plátna. Má to svůj účel. Stejně oblečení vyvolává pocit vzájemnosti a rovnosti. Po dobu pouti se muslim chová podle ustanovené *šaría*. **Šaría** je systémem náboženského práva, který reguluje určité aspekty muslimského života. Součástí rituálu je sedminásobné obcházení Ka'by (*tawáf*), které je provázeno dotýkáním se a líbáním svatyně. Dále běh mezi dvěma pahorky Marwá a Safá (*sa'f*), při kterém věřící recitují verše z Koránu. Toto je průběh tzv. malé pouti (*umra*), kterou může muslim vykonat v kteroukoliv roční dobu. Hlavní obřady

⁶³ Tamtéž s. 68-69.

⁶⁴ Tamtéž s. 69.

⁶⁵ ÁTÍ, AL, ABD, Hammudah. *Zaostřeno na islám*, s. 112.

⁶⁶ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*, s. 111.

hadždže začínají sedmého dne promluvou ve Velké mešitě. Osmého dne se poutníci odeberou do údolí Miná, kde se modlí a rozjímají. „Devátý den dhú'l-hidžaža se vydávají na planinu Arafát, kde probíhá rituální stání (*wukúf*), symbolizující pokoru před tváří Boha (*talbija*).“⁶⁷ Následně se poutníci přemístí ke svatyni Muzdalifa, kde se modlí. Desátý den, svátek obětování (*í dal-adhá*) nebo také velký svátek (*al-íd al-kabír*), je obětována ovce podle islámské interpretace Ibrahímovy oběti syna Ismá'íla. Zde také celá pouť vrcholí. Další den se opět obchází Ka'ba, ale už na rozloučenou (*tawáf al-widá*). Tím pouť končí a poutník smí vystoupit ze stavu zasvěcení. „Někteří pokračují v individuálních zbožných úkonech, popř. navštíví Muhammadův hrob v Medíně.“⁶⁸ Návštěva hrobu není něčím, co by pouť dovršovalo, je však Muhammadem doporučena. Proto každý, kdo se do této oblasti dostane, by měl prorokův hrob navštívit a vzdát mu úctu.⁶⁹

„Jedním z vrcholů hadždže je nabídka oběti, která oslavuje konec této náboženské pouti a poskytuje potravu chudým, aby i oni mohli pocítit všeobecnou radost dne svátku. Tuto povinnost mají všichni muslimové, kteří na to mají prostředky, v každém koutě naší planety.“⁷⁰ Náboženské zanícení poutníků je směřováno jedině k Bohu a k ničemu jinému. „Muslimové jdou do Mekky pro slávu Boží, ne proto, aby políbili kámen nebo zbožnili nějakého člověka nebo něco jiného. Líbání a dotýkání se Černého kamene v Ka'bě je možné, nejde však o povinnost, není to nařízeno.“⁷¹ Lidé, líbající či dotýkající se Černého kamene, mu nepřiznávají žádné nadpřirozené vlastnosti. Dělají to pouze na důkaz lásky, kterou chovají k Muhammedovi, jež tento kámen položil do základů Ka'by, když byla rekonstruována.

Historie vložení kamene do Ka'by je velmi zajímavá a odehrává se v době, kdy Muhammad ještě nebyl prorokem. V ten čas se Ka'ba přestavovala a Černý kámen měl být znovu vložen do jejích základů. Kmenoví náčelníci se přeli o to, kdo ho tam vloží a jejich spor vyřešil kolemjdoucí Muhammad (viz kap. 4 Muhammad). Takže když poutníci kámen líbají, dělají to na počest Muhammada, moudrého mírotvůrce.⁷² Když poutník dosáhne Mekky, podobají se jeho pocity pocitům vítězného vojáka vracejícího se z bitvy, což dokládají historická fakta. „První muslimové byli vyhnáni ze svého domova a museli žít celé roky v exilu. Bylo jim upíráno právo uctívat Boha přímo u Ka'by, nejposvátnějšího Božího domu, jaký v historii existoval. Když se vrátili z exilu, byla jejich hlavním cílem Ka'ba.

⁶⁷ PAVLINCOVÁ, Helena, HORYNA, Břetislav. *Judaismus křesťanství islám*, s. 610-611.

⁶⁸ Tamtéž s. 611.

⁶⁹ ÁTÍ, AL, ABD, Hammudah. *Zaostřeno na islám*, s. 114.

⁷⁰ Tamtéž s. 115.

⁷¹ Tamtéž s. 113.

⁷² Tamtéž s. 113-114.

Radostně vstoupili do Posvátného domu, zničili všechny modly a idoly, které tam byly, a dokončili poutní obřad.⁷³

Pouť představuje největší shromáždění víry, kde je ústředním tématem mír s Bohem, vlastní duší a vším ostatním. Rušit tento mír je přísně zakázáno. Pouť seznamuje věřící s duchovním a historickým zázemím proroka Muhammada, čímž mohou posilovat svoji víru. Také připomíná velké shromáždění v Den posledního soudu, kdy lidé stanou před Bohem a budou souzeni. Dále pouť připomíná skutečnost, že pouze Mekku Bůh poctil, když ji od časů Abrahama učinil střediskem monoteismu a že Mekka bude i nadále středem islámu.⁷⁴

5. 2. Pouť dnešního muslima krok za krokem

Než se poutníkovi vůbec podaří odstartovat svoji Pouť, musí k tomu dostat zvláštní povolení od saúdského úřadu. Každý, kdo by takové povolení neměl, by byl zatčen. „Saudská Arábie dává jednotlivým zemím kvóty, jimiž limituje počet poutníků.“⁷⁵ Při samotné Pouti dohlíží na bezpečnost desetitisíce policistů, vojáků a zdravotníků.⁷⁶

Jako první navštíví poutníci **Velkou mešitu** (*Al masdžid al harám*) v Mekce, na jejímž nádvoří nalezneme svatyni Ka'bu a posvátný pramen Zamzam. Postupují k mešitě a pronášejí slova talbíji. Do mešity vstupují pravou nohou a vyslovují prosebnou motlitbu (*du'á*). Poté poutníci sestoupí ze schodiště k samotné **Ka'bě**, kterou sedmkrát obcházejí proti směru hodinových ručiček a snaží se Ka'bu políbit. „Kdo se nedostane blízko, alespoň se dotkne kamene holí a políbí její opačný konec.“⁷⁷ Děkují Alláhovi. Modlí se k němu a prosí ho o různé věci. K **Malé pouti** (*umra*) ještě patří pomodlit se za stopu proroka Abrahama a pítí vody z posvátného pramene **Zamzam**. Často si poutníci naplňují vodou nádobky, které si s sebou po skončení pouti odvázejí domů. Poté se vydávají ke dvěma pahorkům **Safá** a **Marwá**, mezi kterými sedmkrát putují tam a zpátky (*sa'j*). Připomíná to vzpomínku na Hadžar, která takto putovala, když hledala vodu. Od Safá k Marwá poutníci přeřikávají buď své prosby k Alláhovi, nebo slova Koránu. Na pahorku Safá pozdraví Ka'bu a vysloví určitý verš z Koránu. Pokračují dále na Marwá, kde si ostříhají vlasy. Buďto v holičství, kterých je

⁷³ Tamtéž s. 114.

⁷⁴ Tamtéž s. 112.

⁷⁵ Lanýže i salony krásy mění tradiční pouť do Mekky v lukrativní byznys. *Idnes.CZ/Zprávy* [online] Poslední změna 16. 11. 2010 11:15 [cit. 28. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/lanyze-i-salony-krasy-meni-tradicni-pout-do-mekky-v-lukrativni-byznys-1es-/zahranicni.aspx?c=A101116_1483854_zahranicni_btw>.

⁷⁶ Tamtéž

⁷⁷ Stát se háždžím, to je také pár dnů dřiny. *Cestování.iDNES.cz* [online] Poslední změna 20. 2. 2002 14:08 [cit. 28. 3. 2012]. Dostupné z WWW:< <http://cestovani.idnes.cz/stat-se-hadzdzim-to-je-take-par-dnu-driny-fdq-/igsvet.aspx?c=2002M043A11A>>.

v okolí spousta, nebo posedávají na chodnících, na kterých se přímo nechají oholit a ostříhat. Tím končí Malá pout'.⁷⁸

Následuje cesta k hoře **Arafátu**, (viz příloha číslo 3: obrázek a) kde se znovu setkali Adam s Evou po vyhnání z ráje. Zde se poutníci v poledne začnou modlit k Bohu. Jedná se o tzv. rituální stání, které má symbolizovat pokoru před tváří Alláha. „Poutníci hledí k Hoře milosrdenství, z níž se loučil Muhammad před smrtí s věřícími a donekonečna provolávají „*Labbaik ja Alláh, Labbaik*“, „*Tobě k službám, ó Bože.*“⁷⁹ Tato molitba trvá až do soumraku, kdy poutníci Arafát opouští a vydávají se k **Muzdalifě**, okolo které sbírají kamínky, které posléze použijí k ukamenování Satana v Míne.

Hadždž pokračuje k **Miná**, což je oblast mezi Mekkou a planinou Arafát. Právě zde jsou během poutě rozloženy statisíce bílých stanů (viz příloha číslo 3: obrázek c) ve kterých poutníci přespávají. V Miná je most **Džamarat** (viz příloha číslo 2: obrázky a, b) který vede ke třem zdem (viz příloha číslo 2: obrázky c, d) dlouhým 26 metrů a které mají zosobňovat **Satana**. Poutníci tyto zdi pak kamenují kamínky, které nasbírali po cestě. Most byl postaven roku 1963 a postupně byl přestavován do více úrovní. V dnešní době má již pět pater. V minulosti bylo totiž právě toto místo dějištěm mnoha tragédií, kdy dav ušlapal stovky poutníků. Tragédie ušlapání byly například v letech 1990, 1994, 2004 či 2006. I samotné tři kamenné sloupy (*džaura*) byly nahrazeny již výše zmiňovanými zdmi, aby se tak zabránilo tomu, že se poutníci do pilířů netrefili (což se stávalo velmi často) a zasáhli tak poutníky stojící na protější straně, či se ušlapali.⁸⁰ „Kamenování Satana je rozvrženo do tří dní. Věřící házejí po sedmi kamenech na tři „pilíře“ a volají přitom formuli *Allahu akbar* – Bůh je veliký. Pilíře představují podle Koránu to, jak prorok Ibrahim třikrát odolal pokušení Satana, aby neposlechl boží příkaz obětovat syna Ismaíla.“⁸¹ Každý poutník ještě se slovy „*Alláhu akbar*“, Bůh je veliký, rituálně obětuje ovci.⁸² Maso těchto obětovaných zvířat bude následně

⁷⁸ Když se řekne pout' do Mekky...*Al-islam.cz* [online] Poslední změna 16. 2. 2011 16:49 [cit. 24. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.al-islam.cz/pout-do-mekky/kdyz-se-rekne-pout-do-mekky.html>>.

⁷⁹ Stát se háždžím, to je také pár dnů dřiny. *Cestování.iDNES.cz* [online] Poslední změna 20. 2. 2002 14:08 [cit. 28. 3. 2012]. Dostupné z WWW:< <http://cestovani.idnes.cz/stat-se-hadzdzim-to-je-take-par-dnu-driny-fdq-igsvet.aspx?c=2002M043A11A>>.

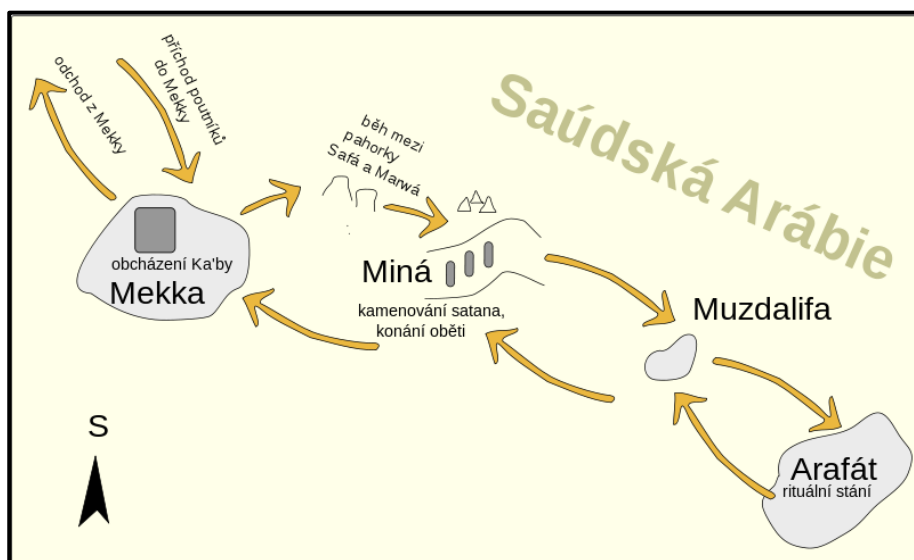
⁸⁰ Žádní ušlapání ani epidemie. Alláh a obři most ochránili muslimskou pout'. *iDNES.cz/Zprávy* [online] Poslední změna 29. 11. 2009 12:01 [cit. 24. 3. 2012]. Dostupné z WWW:< http://zpravy.idnes.cz/zadni-uslapani-ani-epidemie-allah-a-obri-most-ochranili-muslimskou-pout-Inv-zahranicni.aspx?c=A091129_120126_zahranicni_ipl>.

⁸¹ Tamtéž

⁸² Stát se háždžím, to je také pár dnů dřiny. *Cestování.iDNES.cz* [online] Poslední změna 20. 2. 2002 14:08 [cit. 28. 3. 2012]. Dostupné z WWW:< <http://cestovani.idnes.cz/stat-se-hadzdzim-to-je-take-par-dnu-driny-fdq-igsvet.aspx?c=2002M043A11A>>.

zmrazeno a posláno do celého světa potřebným muslimům.⁸³ Poslední moment pouti je návrat do Mekky, kde poutníci znovu navštíví Velkou mešitu a opět sedmkrát obejdou Ka'bu.

Každým rokem bohužel přibývá extrémistů, kteří Pouti využívají k propagaci svých přesvědčení a názorů. Mírová Pout' se tak chťe nechťe mění v dějiště propagace extrémních proseb a motliteb typu „*smrt Izraeli, smrt Spojeným státům*“ a to i přes to, že tyto politické demonstrace saúdskoarabské úřady přísně zakázaly.⁸⁴

Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mapa_pouti_do_mekky.svg

6 Mekka v muslimské tradici

6. 1. Soudobá islámská architektura

Téměř v každém městě Blízkého východu můžeme nalézt stavby, které se od dávných dob jen pramálo změnily a které si nesou svůj charakteristický orientální styl. Mekka toho není výjimkou. To, co se zde v poslední době vyvíjelo nově, byly stavební techniky a stavební materiály. Zachovány zůstaly typické rysy islámských staveb, jako jsou mešity, minarety, obytné domy, hotely. „Ve městech nenalezneme příliš postmoderní architekturu, jelikož je chápána ideologicky jako výraz globalizačních tendencí Západu. V průběhu vývoje islámské

⁸³ Pout' do Mekky vrcholí, muslimové kamenují satana. *iDNES.cz/Zprávy* [online] Poslední změna 6. 11. 2011 16:01 [cit. 28. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/pout-do-mekky-vrcholi-muslimove-kamenuji-satana-fue-zahranicni.aspx?c=A111106_154735_zahranicni_abr>.

⁸⁴ Na pout' hadži přijelo i přes hrozbu prasečí chřipky 2,5 milionu muslimů. *Idnes.cz/Zprávy* [online] Poslední změna 25. 11. 2009 12:14 [cit. 28. 3. 2012]. Dostupné z WWW:< http://zpravy.idnes.cz/na-pout-hadzdz-prijelo-i-pres-hrozbu-praseci-chripky-2-5-milionu-muslimu-13x-zahranicni.aspx?c=A091125_121400_zahranicni_ash>.

architektury se vyhranila řada originálních stavebních typů. Obecně je však pro islámskou architekturu příznačný nedostatek funkční diferenciací forem: paláce a mešity využívají stejných portálů, kupolí a tak podobně.⁸⁵

Mešita je islámská stavba určená k modlitbám, jejíž název pochází z arabského *masdžid* (místo klanění a vzývání před Bohem). Původně se mešitou nazývala pouze Velká mešita v Mekce, Skalní dóm v Jeruzalémě a Muhammadův dům v Medíně. Od 10. století přejímají název mešita všechny modlitebny. Velkým mešitám se říká *ulu džámí* (shromažďující mešita).⁸⁶ Uvnitř mešity nalezneme velký, většinou sloupový sál, vyložený koberci. Ve středu stěny je tzv. *míhráb* - výklenek orientovaný k Mekce. „Výklenek udává směr motlitby a připomíná přítomnost Proroka. Vedle *míhrábu* je kazatelna (*minbar*) skládající se ze schodiště s ozdobným portálkem a z lektoria s kupolovou stříškou.“⁸⁷ U kazatelny může stát lóže pro vznešené osobnosti *maksúra* a tribuna *dikke*. Pro ženy je připraveno oddělené místo. V mešitě nejsou lavice ani židle. Výzdoba je tvořená ornamenty a citáty z Koránu. Součástí mešity je přilehlý dvůr (*sán*). Pravděpodobně to vychází z podoby Muhammadova domu v Medíně.⁸⁸ V mnohých významných mešitách je možno spatřit i hrobku zakladatele, která je zpravidla umístěna pod kopulí. Do mešity věřící vstupuje bez obuvi a v náležitém oblečení. Ženy mají mít zahaleny i vlasy.⁸⁹ „Vnitřní vybavení je poměrně jednoduché, protože jedinou bohoslužbou v islámu je modlitba. K vidění jsou ještě dřevěné, bohatě vyřezávané a vykládané stojany na Korán a skříně na rukopisy a tisky této zjevené knihy.“⁹⁰ Pozdější typy mešit jsou doplněny o minarety, ohromné vstupní brány, popřípadě jsou k mešitě připojeny škola nebo knihovna.⁹¹

Minaret, doplňující mešitu, je štíhlá věž s balkonovým ochozem v horní části, ze kterého se muslimové svolávají k modlitbám. Název pochází z arabského *manár* (maják).⁹² Největší počet minaretů má právě Al masdžid al haram v Mekce a to devět. Žádná jiná mešita na světě tohoto počtu nesmí dosáhnout.⁹³

⁸⁵ KŘIKAVOVÁ, A., MENDEL, M., MÜLLER, Z., DUDÁK, V. *Islám: Ideál a skutečnost*, s. 201.

⁸⁶ Tamtéž s. 201.

⁸⁷ Tamtéž s. 201.

⁸⁸ Tamtéž s. 204.

⁸⁹ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*, s. 224.

⁹⁰ Tamtéž, s. 224.

⁹¹ KŘIKAVOVÁ, A., MENDEL, M., MÜLLER, Z., DUDÁK, V. *Islám: Ideál a skutečnost*, s. 204.

⁹² Tamtéž s. 205.

⁹³ Tamtéž s. 205.

Za zmínku stojí *madrasy*, což jsou náboženské univerzity a *chánkáh*, jakýsi muslimský klášter. Madrasu tvoří komplex několika budov, dispozičně blízkých mešitě. Uvnitř bychom našli pokoje studentů, modlitebnu a případně i hrobku zakladatele. Venku je opět přilehlý dvůr (*ívan*). *Chánkáh* vzdáleně připomíná klášter. Je to budova určená pro společný život muslimských bratrstev. Vnitřek stavby vyplňuje dvůr a okolo jsou vystaveny cely.⁹⁴

Islámský **dům** je zvenčí zpravidla holý. Uvnitř domu se skrývá obytný dvůr vybavený kašnou. Dům se dělí na dvě části: reprezentační (mužskou; *divan*) a soukromou (ženskou), která bývá nejčastěji umístěna v patře. V přízemí je *mandara* – přijímací prostor. Podlahy bývají většinou kamenné. Okenní tabulky jsou zdobené mramorem, alabastrem nebo dřevem. Také ve vnitřní části domu můžeme často nalézt kašnu nebo malé fontánky. Součástí přepychového domu je také zahrada.⁹⁵ „Ta byla vždy ohrazená (symbolizuje rajsou zahradu v pustině), pravidelně řešená, s uplatněním vodních ploch, vodotrysků a podobně.“⁹⁶ Typickou květinou, kterou bychom zde hledali, je růže.

Bázár, islámská tržnice, která tvoří obchodní čtvrť, se skládá z pravoúhlé sítě krytých ulic. Po obou stranách ulic jsou krámký, za kterými se skrývají skladiště nebo dílny.⁹⁷ „V bazáru se též mohou nacházet menší mešity, lázně a noclehárny.“⁹⁸

6. 2. Masdžid al-harám

Masdžid al-harám (viz příloha číslo 4: obrázky c, d) je největší mešitou na světě. Její plocha pokrývá zhruba 357 čtverečních metrů. „Velká mešita má v současné době deset minaretů, což je počet, který žádná jiná mešita nesmí dosáhnout nebo překročit.“⁹⁹ V islámské tradici se hovoří o tom, že mešita byla postavena anděly ještě před stvořením lidstva. Alláh nařídil vytvořit místo uctívání na Zemi tak, aby odrazil jeho božský dům v nebi. Mešita byla několikrát poškozená vichřicemi či záplavami, a proto byla znovu a znovu přestavována. Podle islámské tradice byla mešita přestavena Ibráhímem a jeho synem Ismáílem, kterým bůh nařídil postavit ještě svatyni Ka'bu. Po vítězném návratu Mohammeda do Mekky, kdy očistil Ka'bu ode všech model, se začalo se znovubudováním mešity. První velkou renovací prošla mešita v roce 692. Před touto rekonstrukcí byla mešita malou, otevřenou plochou s Ka'bou ve

⁹⁴Tamtéž s. 206-206.

⁹⁵Tamtéž s. 209.

⁹⁶ Tamtéž s. 209.

⁹⁷ Tamtéž s. 209.

⁹⁸ Tamtéž s. 209.

⁹⁹ OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*, s. 103.

středu. Při rekonstrukci byly přidány honosně zdobené stropy a do konce 8. století byly staré dřevěné sloupy uvnitř nahrazeny mramorovými. Křídla modlitebny byla po obou stranách rozšířena a přidal se minaret. Tím, že se islám šířil dál po Středním východě a poutníků přibývalo, byla nutná kompletní přestavba areálu, což zahrnovalo například přidání více mramorových sloupů a dva minarety. Další renovace mešity probíhala v roce 1570, kterou si vzal na starost architekt sultána Sulima. Renovací prošla plochá střecha, přidaly se kopule s kaligrafickými nápisy a opět byly přidány nové podpůrné sloupy. Roku 1620 byla mešita poškozena deští a tedy i znovu rekonstruována. Přibyla nová kamenná pasáž, mramorové podlahy uvnitř mešity a byly dostavěny další čtyři minarety. Tento stav mešity byl nezměněn skoro tři století.¹⁰⁰

První Saudská rekonstrukce za krále Abdula Azize postihla pahorky Safá a Marwá, které byly zahrnuty do mešity, a po čase je nechali zastřešit. Během tohoto opravování také dostavěli poslední tři minarety. Druhá Saúdská rekonstrukce (1982-1988) za krále Fahda přidala nové křídlo a venkovní modlitební prostor před mešitou. Třetí Saudské rozšíření (1988-2005) zahrnovalo přidání 18 bran, tří kopulí, 500 mramorových sloupů, přidání vyhřívané podlahy, klimatizace, eskalátorů a kanalizačního systému. V současné době se plánuje zvýšení kapacity mešity o 35% ze současné: 800 000 lidí uvnitř a 1 200 000 mimo mešitu.¹⁰¹

6. 3. Mekka dnes

V dnešním moderním světě, bychom už jen těžko v Mekce hledali stany a chýše, prastará tržiště, prašné cesty, polyteistické kultury, velbloudí stáje a všechno ostatní, co v nás navozuje pocit dálného, snad i romantického východu tak, jak tomu bylo v dobách Muhammadova života. Moderní Mekka se změnila k nepoznání. Okolo středu města, v přímém sousedství Velké mešity, se tyčí ohromné komplexy moderních hotelů, nákupních center, konferenčních sálů, jímž nově vévodí obří hodiny, (viz příloha číslo 4: obrázek a, b) které jsou větší než Londýnský Big Bang, s ciferníkem o průměru 46 metrů, který míří na všechny světové strany a o výšce 400 metrů. Na vrcholu věže leží zlatý půlměsíc, pod nímž se leskne nápis „Ve jménu Alláha“. Celkově má stavba 600 metrů. Tím se zařadila mezi nejvyšší stavby světa.

¹⁰⁰ JEROME, Taylor. Mecca for the rich: Islam's holiest site 'turning into Vegas': Historic and culturally important landmarks are being destroyed to make way for luxury hotels and malls. *The Independent* [online]. 24. 9. 2011, 24 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/mecca-for-the-rich-islams-holiest-site-turning-into-vegas-2360114.html>>.

¹⁰¹ Trend supplies 400 million glass mosaic tiles for the Mecca Royal Clock Tower in Saudi Arabia. *Construction news portal* [online]. 9. 3. 2011 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z WWW: <http://www.constructionnewsportal.com/construction_article7531.html>.

Význam hodin pro muslimy je obrovský. Staly se jednotícím prvkem pro časomíru celého muslimského světa, tedy tím, čím je pro zbytek světa časomíra v Greenwichi (GTM). V komplexu se mimo jiné nachází islámské muzeum, astronomická observatoř a tři tisíce hotelových pokojů.¹⁰² „Podlahy zabírají celkově 1,5 milionu metrů čtverečních, což z komplexu dělá největší budovu světa.“¹⁰³ Panoramatu Mekky už tak nevévodí Velká mešita, ale Královská hodinová věž.

Modernizaci města však ne všichni muslimové vidí pozitivně. „Mnozí volají k návratu ke skromnosti, konzum však vyhrává.“¹⁰⁴ Při Pouti, která se zde každý rok odehrává, už může bohatý poutník pozorovat Ka'bu přímo z hotelů, které stojí okolo Velké mešity (*al masdžid al haram*). Tento luxus si samozřejmě každý dovolit nemůže, ale bohatí muslimové hojně využívají pětihvězdičkových hotelů v okolí, aby si zde po jistě namáhavém sedminásobném obcházení Ká'by mohli odpočinout a dopřát si trochu toho luxusu. V takových hotelích je samozřejmostí špičková kuchyně, která zákazníkovi připraví vše, na co má chuť. Nechybí zde i salony krásy. Paradoxem je, že poutník se při hadždži nesmí příkrášlovat. Podstata poutě, založená především na skromnosti a prostotě je tu jaksi opomíjena a nehledí se na ni. Byznys vyhrává a to i přes protesty místních obyvatel a arabských intelektuálů, kteří volají po návratu k podstatě svaté Pouti.¹⁰⁵ Člověk, který si čte starší literaturu o Mekce, by byl jistě velice překvapený, kdyby se mu naskytla možnost město navštívit. Staré domy, ba i jisté historické památky, nahradily moderní hotely. Modernizaci se nevyhnula ani samotná poutní místa. Například pětiúrovňový most Džamarat, o kterém byla již zmínka v kapitole o tom, jak vypadá hadždž dnes, je považovaný za zázrak architektury. Jeho klimatizovanými útroby se poutníci dostávají ke zdím, kde kamenují Satana. Díky pěti úrovním se muslimové nemačkají a hrozba ušlapání je tak snížena na minimum. Experti se na tuto „problematiku“ dívají kriticky. Upozorňují, že tím, že se Mekka modernizuje, stává se pomalu ale jistě nedostupnou pro většinu muslimů. Nebude dlouho trvat a obyčejný muslim prostě nebude mít finance na to, aby město navštívil. „Vše má na svědomí saúdská dynastie, jež v Mekce vládne a která se

¹⁰² V Mekce rostou největší hodiny světa. Přeřídí si muslimové čas? *iDNES.cz/Zprávy* [online] Poslední změna 11. 8. 2010 15:00 [cit. 24. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/v-mekce-rostou-nejvetsi-hodiny-sveta-preridi-si-muslimove-cas-p6w-/zahranicni.aspx?c=A100811_150027_zahranicni_stf>.

¹⁰³ Tamtéž

¹⁰⁴ Lanýže i salony krásy mění tradiční pouť do Mekky v lukrativní byznys. *Idnes.CZ/Zprávy* [online] Poslední změna 16. 11. 2010 11:15 [cit. 28. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/lanyze-i-salony-krasymeni-tradicni-pout-do-mekky-v-lukrativni-byznys-les-/zahranicni.aspx?c=A101116_1483854_zahranicni_btw>.

¹⁰⁵ Tamtéž

z ní snaží udělat druhou Dubaj.“ Takto se nechal slyšet washingtonský expert na arabský svět, pro list Guardian Ali al-Ahmed.¹⁰⁶

¹⁰⁶ Tamtéž

7 Závěr

Při svém bádání jsem narazila na spoustu pro mě nových skutečností. Zjistila jsem, jak ohromně důležitý je pro muslimy prorok Abrahám a jak velkou úctu mu poutníci projevují při každoroční pouti do Mekky. Stejného pocitu jsem nabyla u proroka Muhammada. Od toho se to však dalo čekat, jelikož je právě on hlavní postavou islámu. Přesto mne zaujal jeho životní příběh a síla víry, kterou choval k Alláhovi, stejně tak bezmezná víra stoupců nového učení, svému učiteli.

Nejzajímavější částí práce se staly dějiny Mekky. Prošla jsem od dávnověkého trhu, pouští putující karavany křižující město, pohanské zvyky a náboženství místních usedlíků přes narození proroka až do Mekky, kterou by obyvatel staré Arábie už dávno nepoznal. Do města hotelů, přepychových paláců a svatostánků, nejmodernějších zařízení a výkřiků módy. To vše je Mekka dnes. O svůj příběh, pro Evropana stále s exotickým nádechem orientu, však Mekka nikdy nepřijde. Z městečka, které bylo na začátku křižovatkou karavanních cest, se stal střed islámu – fenomén dnešní doby.

Dalším velkým mezníkem a podnětem k zamyšlení se stala Pouť. To, s jakou vervou, s jakým nadšením poutníci konají Hadždž, mne nepřestává udivovat. Problém mají hned od začátku, kdy od úřadu musí nejprve dostat povolení k tomu, aby mohli Pouť vůbec vykonat. Pouť provází nespočet rituálů a úkonů a trvá několik dní. Je fyzicky velice náročná, a přesto se poutníci rok co rok vracejí, aby ji vykonali znovu. Tak pevná je jejich víra. Je to jistě dobrý důvod k zamyšlení a položení si několika otázek. Proč je naše křesťanská Evropa tak nejednotná? Proč lidem dělá problém spojit se a jít za vytyčeným cílem? Proč jsou Čechy zemí, ve které nejméně lidí věří v Boha?

Cíle, jež byly vytyčeny na začátku, jsem splnila. Překážkou se pro mne stal nedostatek relevantní literatury vztahující se k tématu. Přesto se domnívám, že má práce obsahuje spoustu poutavých příběhů a spoustu podrobných popisů fenoménů. Věřím, že po přečtení mé práce si bude čtenář moci udělat alespoň malý obrázek o tomto místě a třeba se jen na chvíli pozastaví a zamyslí se nad tím, že islám vlastně není jenom vraždění, které nám dennodenně do hlav lijí média. Že s islámem se pojí spousta krásných příběhů těm našim podobným, protože nezapomeňme, že islám se inspiroval starozákonními texty a je nám tedy mnohem blíže, než se na první pohled může zdát.

Chceme-li být kritičtí, je nutné připomenout, že vstup do Mekky je jinověrcům formálně zakázán. Domnívám se, že je to hlavní důvod, proč se o tomto posvátném místě tak málo píše a proč o něm tak málo víme. Chyba tudíž leží zřejmě na obou stranách. Otázka je, kde je větší. Mekka, se svými prastarými mešitami, svatyněmi a posvátnými místy, by jistě zasluhovala více pozornosti, než jí bylo doposud dáno.

8 Seznam použité literatury a pramenů

ARMSTRONG, Karen. *Islam - A Short History*. United Kingdom: Orion Publishing Co, 2001, ISBN: 1-84212-583-4.

ÁTÍ, AL, ABD, Hammudah. *Zaostřeno na islám*. Praha: Ústředí muslimských obcí, 2010. 203s. ISBN: 978-80-904373-6-4.

AZZAM, Leila a Aisha GOUVERNEUR. VŠEOBECNÝ SVAZ MUSLIMSKÝCH STUDENTŮ ČR. *Muhammad: posel Boží*. Brno: Islámská nadace v Brně, 2002. 89s.

KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003. s. 312. ISBN: 80-7021-613-1.

KŘIKAVOVÁ, A., MENDEL, M., MÜLLER, Z., DUDÁK, V. *Islám: Ideál a skutečnost*. 2. vyd. Praha: Baset, 2002. 311s. ISBN: 80-86223-71-X.

NITOGLIA, Curzio P. *Woher stammt der Islam?* 1. vyd. Durach: Verlag Anton A. Schmid, 2009. 36s. ISSN: 978-80-904365-0-3.

OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*. Praha: Libri, 2009. 255s. ISBN: 978-80-7277-404-3.

PAVLINCOVÁ, Helena, HORYNA, Břetislav. *Judaismus křesťanství islám*. Olomouc: Olomouc, 2003. ISBN: 80-7182-165-9.

ROGERSON, Barnaby. *Prorok Muhammad*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství lidové noviny, 2004. 200s. ISBN 80-7106-732-6.

Vznešený Korán: Komentářem a rejstříkem opatřený překlad významu opatřený do jazyka českého. Praha: AMS, 2007.

Genesis 21. *Biblinet.cz* [online][cit. 2012-04-04]. Dostupné z WWW:<<http://www.biblenet.cz/>>.

JEROME, Taylor. Mecca for the rich: Islam's holiest site 'turning into Vegas': Historic and culturally important landmarks are being destroyed to make way for luxury hotels and malls. *The Independent* [online]. 24. 9. 2011, 24 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/mecca-for-the-rich-islams-holiest-site-turning-into-vegas-2360114.html>>.

Když se řekne pout' do Mekky...*Al-islam.cz* [online] Poslední změna 16. 2. 2011 16:49 [cit. 2012-03-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.al-islam.cz/pout-do-mekky/kdyz-se-rekne-pout-do-mekky.html>>.

Lanýže i salony krásy mění tradiční pouť do Mekky v lukrativní byznys. *Idnes.CZ/Zprávy* [online] Poslední změna 16. 11. 2010 11:15 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/lanyze-i-salony-krasy-meni-tradicni-pout-do-mekky-v-lukrativni-byznys-1es-/zahranicni.aspx?c=A101116_1483854_zahranicni_btw>.

Na pouť hadži přijelo i přes hrozbu prasečí chřipky 2,5 milionu muslimů. *Idnes.cz/Zprávy* [online] Poslední změna 25. 11. 2009 12:14 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/na-pout-hadzdz-prijelo-i-pres-hrozbu-praseci-chripky-2-5-milionu-muslimu-13x-/zahranicni.aspx?c=A091125_121400_zahranicni_ash>.

Pouť do Mekky vrcholí, muslimové kamenují satana. *iDNES.cz/Zprávy* [online] Poslední změna 6. 11. 2011 16:01 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/pout-do-mekky-vrcholi-muslimove-kamenuji-satana-fue-/zahranicni.aspx?c=A111106_154735_zahranicni_abr>.

Stát se háždžím, to je také pár dnů dřiny. *Cestování.iDNES.cz* [online] Poslední změna 20. 2. 2002 14:08 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z WWW: <<http://cestovani.idnes.cz/stat-se-hadzdzim-to-je-take-par-dnu-driny-fdq-/igsvet.aspx?c=2002M043A11A>>.

Žádní ušlapaní ani epidemie. Alláh a obří most ochránili muslimskou pouť. *iDNES.cz/Zprávy* [online] Poslední změna 29. 11. 2009 12:01 [cit. 24. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/zadni-uslapani-ani-epidemie-allah-a-obri-most-ochranili-muslimskou-pout-1nv-/zahranicni.aspx?c=A091129_120126_zahranicni_ipl>.

V Mekce rostou největší hodiny světa. Přerídí si muslimové čas? *iDNES.cz/Zprávy* [online] Poslední změna 11. 8. 2010 15:00 [cit. 24. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/v-mekce-rostou-nejvetsi-hodiny-sveta-preridi-si-muslimove-cas-p6w-/zahranicni.aspx?c=A100811_150027_zahranicni_stf>.

The Story of Abraham (part 1 of 7): Introduction. The Religion of Islam [online] Poslední změna 16. 11. 2011 [cit. 2012-04-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.islamreligion.com/articles/293/viewall/>>.

The Story of Abraham (part 5 of 7): The Gifting of Hagar and Her Plight. *The Religion of Islam* [online] Poslední změna 21. 5. 2006 [cit. 2012-04-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.islamreligion.com/articles/293/viewall/>>.

The Story of Abraham (part 6 of 7): The Greatest Sacrifice. *The Religion of Islam* [online] Poslední změna 11. 7. 2007 [cit. 2012-04-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.islamreligion.com/articles/293/viewall/>>.

Trend supplies 400 million glass mosaic tiles for the Mecca Royal Clock Tower in Saudi Arabia. *Construction news portal* [online]. 9. 3. 2011 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z WWW: <http://www.constructionnewsportal.com/construction_article7531.html>.

9 Resumé

In meiner Arbeit beschäftige ich mich mit der Geschichte von Mekka, welches zu den heiligsten Plätzen des muslimischen Glaubens gehört. Mein Werk wird in sechs großen Kapiteln unterteilt, die ich nach und nach ausarbeite.

Im dem ersten Kapitel geht es um die vorislamische Geschichte von Mekka, wozu die historische Entwicklung des Staates, der damalige Glaube und die Abgötterei von „Ka’ba“ und die „Kleine Wallfahrt“ gehören.

In dem nächsten Unterkapitel beschäftige ich mich mit Mekka’s wichtigstem Stamm, aus dem der Prophet Muhammd, „Quraisch“ stammt.

Im dem letzten Unterkapitel geht es um die Geschichte vom „Abd-al Muttalib“, Großvater vom Abraham und um den Überfall von Mekka durch „Hebesch Elephanten“.

Darauffolgender Artikel wird der Geschichte vom Propheten Abraham gewidmet, der zu dem undenkbaren Teil der muslimischen Tradition gehört. Wenn es Ihn nicht gegeben hätte, würden wir heute wahrscheinlich nicht die traditionelle „Wallfahrt *hadzdz*“ kennen, die an seine Taten erinnern lässt.

Weiter beschreibe ich das Zentrum von Mekka – Tempel „Ka’ba“ und die Quelle „Zamzam“.

Das nächste, alleine stehende Kapitel habe ich dem Muhammad, der größte Persönlichkeit des gesamtem Islam gewidmet.

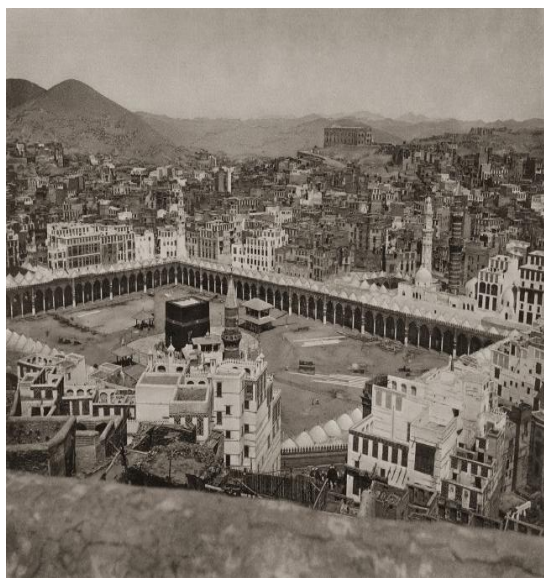
In den kommenden zwei Kapiteln beschäftige ich mich ausführlich mit einer von fünf Säulen des Islam – mit „Wallfahrt“/*hadzdz*/. Das erste von beiden Kapiteln ist eher theoretisch und soll dem Leser nur am Rande ausmahlen, um was es in der „Wallfahrt“ geht. In dem zweiten Teil beschreibe ich ausführlich Schritt für Schritt die Wallfahrt des Muslimen.

Das letzte Kapitel ist dem heutigen Mekka gewidmet. Zuerst werde ich die Leser mit der islamischen Architektur bekannt machen, dann besichtigen wir die „Große Moschee“ /al masdzid al hram/ und zum Schluss schauen wir uns an, wie man heute in Mekka lebt.

10 Přílohy

Příloha číslo 1

a) Mekka na fotografii z roku 1889

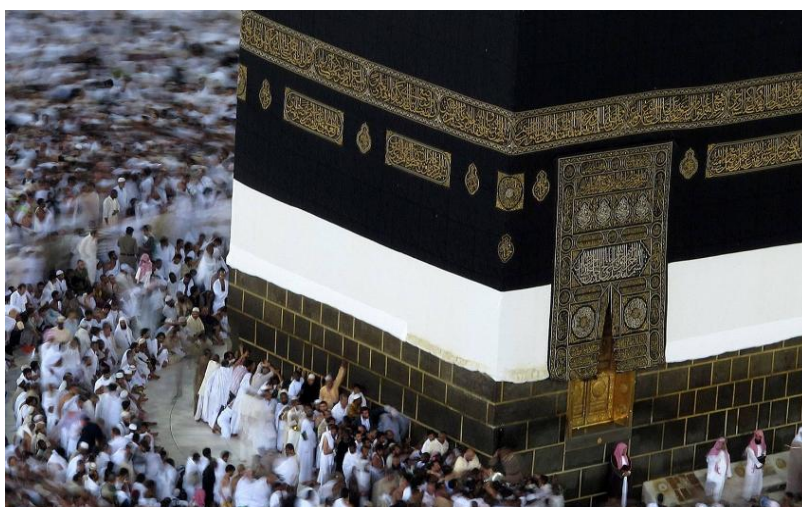
b) Mekka dnes

a) Dostupné z: http://www.theemptyquarter.com/index.php?p=artist_profile&id=80

b) Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/asia-a-oceanie/poutnici-do-mekky-stradaji-v-prepychovych-hotelich_144832.html

c) Muslimové obcházejí Ka'bu

Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/obrazem-muslimum-zacina-kazdorocni-tradicni-pout-do-mekky-pa1-/zahranicni.aspx?c=A101113_193839_zahranicni_btw

Příloha číslo 2

a),b) Nový pětipatrový most Džamarat v Miná má zajisti bezpečnou cestu ke zdím, kde muslimové kamenují Satana

a), b) Dostupné z:

http://zpravy.idnes.cz/foto.aspx?r=zahranicni&c=A091129_120126_zahranicni_ip1

c),d) Zdi určené ke kamenování Satana

c),d) Dostupné z:

http://zpravy.idnes.cz/foto.aspx?r=zahranicni&c=A091129_120126_zahranicni_ip1

Příloha číslo 3

a) Poutníci lezoucí na horu Arafát

Dostupné z:

http://zpravy.idnes.cz/foto.aspx?r=zahranicni&c=A091129_120126_zahranicni_ipl

b) Státisíce stanů v údolí Miná

Dostupné z:

http://zpravy.idnes.cz/foto.aspx?r=zahranicni&c=A101118_170428_zahranicni_aha

Příloha číslo 4

a) Nová dominanta Mekky – Hodinová věž

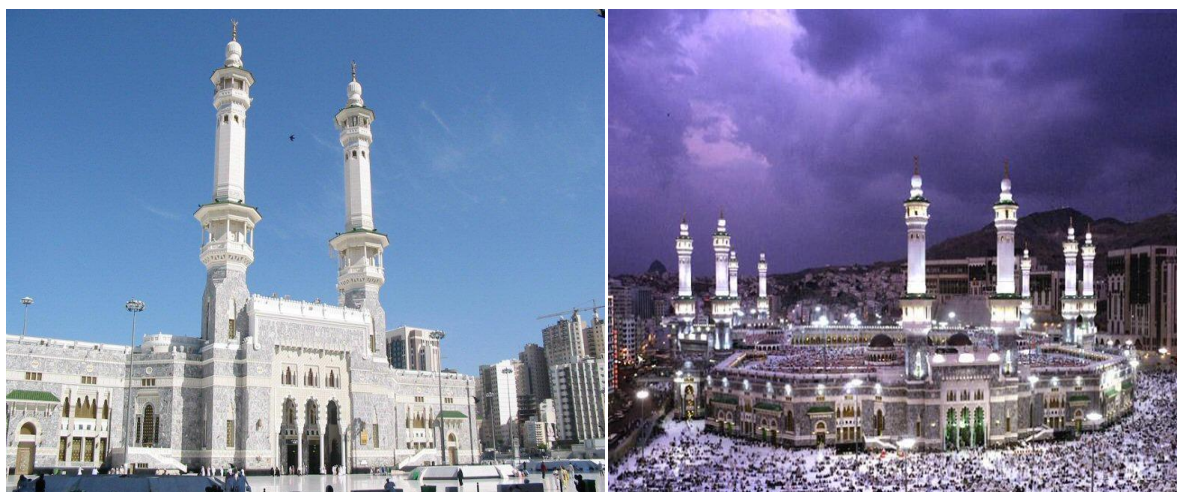
b) Detail hodin

a) Dostupné z: <http://www.hoteliermiddleeast.com/11191-double-win-for-fairmonts-makkah-hotels/>

b) Dostupné z: <http://newsfeed.time.com/2010/08/11/could-mecca-time-replace-greenwich-mean-time/>

c) d) Velká mešita v Mekce - *Al masdžid al haram*

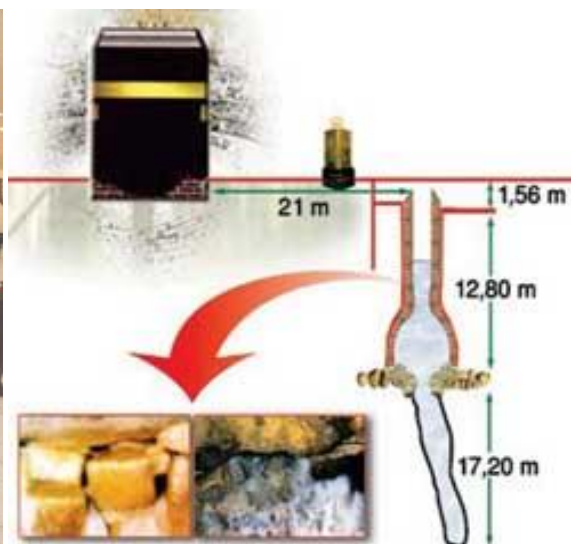
c) Dostupné z: <http://www.2mfm.org/pictures/img35.htm>

d) Dostupné z: <http://www.twip.org/image-middle-east-saudi-arabia-mecca-masjid-al-haram-grand-mosque-cs-14700-14813.html>

Příloha číslo 5

a) Pramen Zamzam je součástí komplexu Velké mešity

b) Umístění pramene

a) Dostupné z:

<http://www.quranforkids.com/Pictures/tabid/237/SelectedModuleid/592/SelectedTab/237/RefTab/237/ItemID/1572/AlbumID/70/Default.aspx>

b) Dostupné z: <http://www.thekeytoislam.com/en/what-do-you-know-about/station-of-abraham-and-zamzam-well.shtml>